

IN BEWEGING

Jaarverslag 2008

Bezoekadres:
Wibautstraat 129, 9e etage, Amsterdam
Postadres: Postbus 95304, 1090 HH Amsterdam
Telefoon: 020-575 47 00
Fax: 020-575 47 90
e-mail: welkom@combiwel.nl

Inhoud

4	Voorwoord
5	Profiel
8	Organisatie
11	Personeel en organisatie
13	Balans en exploitatie
15	Hans Zuiver: “Combiwel richt zich op zorg en kwaliteit van de dienstverlening”
17	Willy Bekker: “De naschoolse opvang schuift steeds meer op naar het onderwijs”
21	Terugblik 2005: De schroom overwonnen
22	Terugblik 2006: We nodigen mensen uit zelf initiatief te nemen
23	Terugblik 2007: Werken vanuit vertrouwen
24	Naar een bruisend Wmo servicecentrum
26	Het geheim van kikkerdril
28	Mopperen omzetten in iets opbouwends
30	Een buurthuis moet leven
32	Kijk niet naar wat verkeerd gaat, maar naar wat je wilt
34	Onze ouders zijn gek op eieren
36	Vrijwilligers telden weer mee, waren weer belangrijk
38	We vergroten onze wereld
40	Neem jongeren serieus en beloon ze
42	Spelen is de voornaamste bezigheid van kinderen
44	Laat jongeren hun talenten ontwikkelen
46	Plezier in bewegen en gezond eten
48	We blijven alert op de contracten
50	Vooruitblik: Taal, leren en lekker spelen
52	Vooruitblik: Wederkerigheid sleutelwoord bij samenwerking met woningcorporaties
54	Vooruitblik: Terug naar de ‘natuurlijkheid’ in zorg en welzijn
56	Vooruitblik: Een school is meer dan alleen een school
58	Adressen

Colofon

Uitgave: Combiwel, augustus 2009

Redactie: Margôt Ottens

Tekst: Tekstbeeld, Martin Gerritsen

Foto's: Philippe Vélez McIntyre

Vormgeving: Françoise Nick, Liesbeth van der Weide

Druk: drukkerij Raddraaier

Voorwoord

Evenals voorgaande jaren hebben we ervoor gekozen u middels dit jaarverslag naast feiten en cijfers over onze organisatie ook de activiteiten en diensten die wij uitvoeren te presenteren. Deze zeggen meer over wie wij zijn en waar wij als organisatie voor staan; ze zijn kenmerkend voor ons maatschappelijk ondernemerschap. Ook in 2008 hebben we nieuwe markten aangeboord en innovatieve projecten ontwikkeld in bestaande en nieuwe samenwerkingsverbanden; leuke voorbeelden hiervan zijn de projecten Buren Uurtje, Geef het Door en Ik eet en beweeg. Maar ook activiteiten in het kader van bijvoorbeeld talentontwikkeling van jongeren verdienen aandacht. Het zijn er teveel om op te noemen en ze passen helaas niet allemaal in dit verslag. Toch hopen we met deze selectie een aardige indruk te geven.

Intern was 2008 een turbulent jaar voor Combiwel. Het negatieve resultaat van 2007, mede ontstaan door de fusie per 1 januari 2007 van Combiwel met KansWeb/KindWeb, bleek meer dan verwacht door te werken in 2008 en bijsturing was dan ook noodzakelijk. Halverwege 2008 zijn forse maatregelen genomen om er weer bovenop te komen. Een reorganisatie was noodzakelijk om bezuinigingen te realiseren. Weliswaar sloten we ook 2008 nog met een negatief resultaat af, maar voor 2009 zijn de vooruitzichten positief. Ook het verlies van het jongerenwerk in Amsterdam Noord, na een openbare aanbesteding, was aanleiding voor een reorganisatie. Dit was een pijnlijke tegenvaller met grote personele en financiële gevolgen. Een reorganisatie biedt echter ook kansen; kansen voor vernieuwing en voor het inhoudelijk en organisatorisch inspelen op actuele en verwachte maatschappelijke en marktontwikkelingen. Mede hierdoor is in de reorganisatie gekozen voor het integreren van kinderopvang en activiteiten op het gebied van opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering. Dit deel van de reorganisatie gaat in 2009 van start. In 2008 is reeds begonnen met de reorganisatie van de holding en de onderdelen binnen welzijn. Binnen welzijn wordt sindsdien behalve wijkgericht ook programmagericht gewerkt. We sluiten hiermee aan bij het stedelijke beleid op het gebied van jongeren en op het gebied van zorg en maatschappelijke dienstverlening.

De titel van het verslag en de foto's van fietsen en fietsers passen bij de beweging die ons in 2008 als organisatie intern heeft gekenmerkt en die de markt en maatschappij waarin we opereren kenmerkt. Gelukkig weten we allemaal dat bewegen goed voor ons is. Bovendien geeft het aan dat we niet stilstaan, maar door blijven gaan. Het vraagt weliswaar veel energie, maar uiteindelijk komen we er sterker uit. Gezien de interne turbulentie in 2008 is mijn waardering voor wat de medewerkers dit jaar gepresteerd hebben des te groter.

Dit jaarverslag is het laatste in een cyclus van vier jaar die parallel liep aan ons meerjarenbeleid. We kijken dan ook niet alleen terug op het jaar 2008 maar geven ruimte aan een beschrijving van een aantal activiteiten gedurende de afgelopen vier jaar die wat ons betreft de moeite van het vermelden waard zijn. Ook kijken we alvast vooruit naar de volgende cyclus van het meerjarenbeleid door toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de Voor- Vroegschoolse Educatie (VVE) en brede scholen te schetsen, en te anticiperen op een toenadering van welzijn richting zorg en wonen.

Ik hoop en verwacht dat deze selectie van onze activiteiten u veel leesplezier en inspiratie oplevert en ben er dan ook trots op deze aan u te mogen presenteren.

Amsterdam, juni 2009
Hans Zuiver,
directeur/bestuurder

PROFIEL

Visie en missie

Actieve deelname aan en betrokkenheid bij het maatschappelijk leven leidt tot een gezonde en stabiele samenleving. Vanuit die krachtige visie werkt Combiwel aan de activering van bewoners in een aantal Amsterdamse wijken. Het ontwikkelen, realiseren en onderhouden van een veilige sociale infrastructuur, waarbinnen mensen beter hun eigen leven richting kunnen geven en kunnen deelnemen aan het maatschappelijke en sociale leven, ziet Combiwel als haar belangrijkste missie. Naast het werken aan deze sociale infrastructuur wil Combiwel haar krachten inzetten om uitval te voorkomen en een noodzakelijk vangnet zijn voor die mensen die het op eigen kracht niet redden.

Opdrachtgevers, klanten en partners

Grote opdrachtgevers van Combiwel zijn de stadsdelen Amsterdam Noord, Oud-West, Oud-Zuid en Slotervaart. Kleinere opdrachten voeren we uit voor onder meer de stadsdelen Geuzenveld, Osdorp en Zuidoost. Incidentele opdrachten komen onder andere van de gemeente Amsterdam Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) en Dienst Werk en Inkomen (DWI).

In samenwerking met woningcorporaties, zorginstellingen en het Zorgkantoor worden projecten uitgevoerd voor klanten van deze organisaties. Daarnaast wordt op veel terreinen samengewerkt met organisaties in het onderwijs en de (thuis)zorg, met justitiële en gemeentelijke diensten en het bedrijfsleven. Combiwel participeert in diverse netwerken van welzijnsinstellingen, zoals de OSA (Ondernemerskring Sociale Sector Amsterdam), Verdiwel (Vereniging van Directeuren Welzijn) en de MOgroep. De belangrijkste klanten van Combiwel zijn de bewoners van de Amsterdamse wijken waar Combiwel actief is. Voor de kinderopvang zijn de ouders en hun kinderen de belangrijkste klantgroep.

Ambities

Binnen Combiwel zijn Combiwel Oud-West, Combiwel Oud-Zuid, KansWeb (Noord) en Kinderopvang Combiwel/KindWeb vier zelfstandige organisaties die nauw met elkaar samenwerken. De activiteiten van de unit Opvoeding en Ontwikkeling lopen door de werkmaatschappijen heen.

Combiwel is uitvoerder van vele vormen van welzijnswerk en kinderopvang en neemt daarbij altijd een ondersteunende, stimulerende en activerende rol op zich. Combiwel is ook ondernemer en projectontwikkelaar. Als maatschappelijk ondernemer en betrouwbaar samenwerkingspartner nemen wij nadrukkelijk de taak op ons nieuwe terreinen te verkennen en nieuwe werkvormen te ontwikkelen.

Kinderopvang Combiwel/KindWeb levert professionele, kwalitatief goede en betaalbare kinderopvang in Amsterdam en directe omgeving voor kinderen in de leeftijd van 0-13 jaar. Ook hier wordt geopereerd vanuit een maatschappelijke betrokkenheid, waarbij de vraag van de klant centraal staat. Gezien de ontwikkelingen in het land en de te verwachten wijzigingen in de wetgeving op het terrein van de kinderopvang is besloten om de werkinhoudelijke banden tussen welzijn en kinderopvang in de komende periode weer meer aan te halen.

Want juist op het vlak van brede school ontwikkeling en dagarrangementen met het onderwijs is de samenwerking tussen welzijn en kinderopvang essentieel. Hetzelfde geldt voor de samenwerking van de unit O&O (Opvoeding en Ontwikkeling) met scholen. Verder is het de ambitie van Combiwel om een van de toonaangevende welzijnsorganisaties te worden en te blijven.

Combiwel als brede ondersteuner

Combiwel werkt aan het versterken van de sociale samenhang in wijken en buurten, en wil een wezenlijke bijdrage leveren aan de talentontwikkeling van mensen. Daarvoor is het op de eerste plaats nodig dat mensen actief deelnemen aan de samenleving. De acties en activiteiten van Combiwel zijn dan ook vooral gericht op maatschappelijke participatie. Combiwel richt zich daarbij op de ondersteuning van mensen die beperkingen ondervinden in hun zelfstandig functioneren en die zich zonder extra hulp en steun slechts moeizaam kunnen handhaven. Maar Combiwel werkt ook met buurt- en wijkbewoners aan het verwezenlijken van hun idealen en talenten. Daarnaast ondersteunen wij de mensen die de ruggengraat vormen voor de zorg en het welzijn in de wijken: de mantelzorgers en vrijwilligers. Zoals verwacht wordt de ondersteuning van mantelzorgers de komende jaren steeds belangrijker door de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Steeds vaker wordt bij de zorg voor burgers een beroep gedaan op familie, burens en vrienden. Combiwel is sinds enkele jaren toegelaten tot de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) financiering en voerde voor Zorgkantoor Agis AWBZ activiteiten uit. Voor 2009 staat de voorbereiding voor HKZ-certificering van deze activiteiten op het programma. Combiwel ziet ook een belangrijke taak weggelegd in de ondersteuning van kinderen, tieners en jongeren en uiteraard van ouders die behoefte hebben aan steun bij de opvoeding.

Combiwel als projectontwikkelaar

Combiwel begeeft zich graag op onontgonnen terrein en op ongebaande paden. Door snel in te haken op actuele ontwikkelingen en door nieuwe werkvormen in te zetten, willen we bijdragen aan de sociale samenhang in de wijken. Combiwel neemt daarnaast deel aan experimentele projecten die de buurt- en wijkgrenzen te buiten gaan. Ook op stedelijk en landelijk niveau zijn we te vinden bij het initiëren van nieuw werk. Zo is Combiwel de komende jaren nauw betrokken bij belangrijke ontwikkelingen als brede scholen, multifunctionele centra, leerwerktrajecten, talentontwikkeling, voor- en vroegschoolse educatie etcetera.

Combiwel als maatschappelijk ondernemer en samenwerkingspartner

Geen enkele maatschappelijk ondernemer kan maatschappelijke vraagstukken in z'n eentje oplossen. Daarvoor zijn de problemen veel te complex. Er moet dus altijd gezocht worden naar samenwerking met anderen, naar een integrale aanpak. Organisaties voor welzijn, zorg, wonen en onderwijs moeten de handen ineen slaan om tot resultaten te komen. Vanuit die gedachte zoekt Combiwel actief de samenwerking met zorginstellingen, woningcorporaties en scholen. Op deze wijze ontstaat een sterk netwerk waarbinnen initiatieven kunnen ontstaan waarvan de bewoners in de wijken zullen profiteren.

In Oud-Zuid, Noord en Oud-West werkt Combiwel intensief samen met het onderwijs en onderwijsgerelateerde instellingen. De samenwerking richt zich op opvoedingsondersteuning, voorscholen, ouderkamers en de ontwikkeling van brede scholen. Combiwel is nauw betrokken bij de brede scholen in de diverse stadsdelen, brede scholen in alle soorten en maten en diverse uitvoeringsconcepten. Met de zorginstellingen Cordaan, Amsta en Osira werkt Combiwel samen op het vlak van dagbesteding, huisbezoeken en ouderenadvisering in zorgcentra, en de invulling van zorgservicepunten. Ook het Rode Kruis, afdeling Amsterdam, is een belangrijke samenwerkingspartner.

Combiwel als dynamisch bedrijf

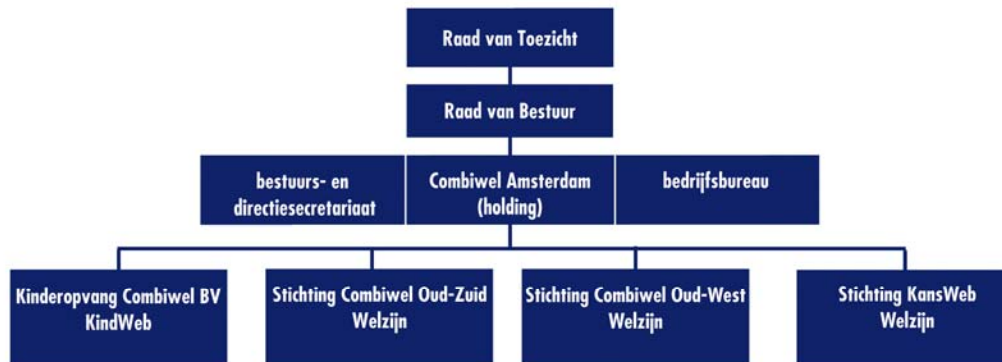
Combiwel investeert om als bedrijf up to date te blijven en in te kunnen spelen op nieuwe vragen en behoeften van zijn klanten. We investeren onder meer in systemen van klantanalyse, productregistratie en monitoring. Combiwel investeert ook in de scholing van zijn medewerkers, de belangrijkste factor bij de uitvoering van opdrachten. Het bedrijfsbureau neemt in dit geheel een centrale plaats in bij de ondersteuning van organisatieonderdelen op financieel en administratief gebied, personeel, communicatie, automatisering en huisvesting. Kwaliteit hoort daar ook bij.

Meerjarenbeleid

Dit jaarverslag is het laatste in de cyclus van vier die parallel liep aan het meerjarenbeleid van Combiwel van 2005 tot en met 2008. Met ingang van 2009 start een nieuwe cyclus die loopt tot en met 2012. In de laatste hoofdstukken van dit jaarverslag wordt alvast vooruitgeblikt naar een aantal toekomstige inhoudelijke ontwikkelingen. Organisatorisch spelen we hier al op in met de reorganisatie per 1 januari 2009 van de werkmaatschappijen op het gebied van Welzijn. We gaan namelijk over naar een combinatie van wijkgericht en programmagericht werken. Voor 2010 staat de tweede fase van de reorganisatie gepland: de integratie van de unit O&O met de kinderopvang. Hiermee reageren we organisatorisch op maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de harmonisatie van peuterspeelzalen en kinderopvang. Voor- en vroegschoolse educatie bijvoorbeeld is steeds vaker van toepassing zowel peuterspeelzalen als kinderdagopvang. Ook zullen we ons de komende jaren beraden op de functie van buurtcentra en hoe we kunnen inspringen op de vrijkomende vierkante meters in zorginstellingen. Daarnaast hoe we de samenwerking met woningcorporaties in het kader van het leefbaar houden van wijken verder vorm kunnen geven en hoe taalles, inburgering, participatie en opvoedingsondersteuning nog beter gecombineerd kunnen worden. Voor Combiwel ligt er ten slotte de uitdaging om in de veelheid van (ook geografisch verspreide) organisatie-eenheden de fundamenten te leggen voor een overall corporate identity. Wat bindt ons met alle verschillen tussen werksoorten en dienstverlening?

ORGANISATIE

ORGANOGRAM

Bedrijfsvoering

Bovenstaand organogram is een weergave van de juridische indeling van de organisatie. De aansturing van de organisatie ligt bij de bestuurder die tevens directeur van de holding is. Tot eind 2008 had de Combiwel Groep per werkmaatschappij een directeur. Daarnaast bestond een unit Opvoeding en Ontwikkeling met een eigen directeur. De vier directeuren hadden hun aanstelling bij Stichting Combiwel Amsterdam (holding). Combiwel is als organisatie voortdurend in beweging. Dat moet ook wel want als maatschappelijk ondernemer dienen wij te anticiperen op datgene wat zich voordoet op de markt en in de maatschappelijke omgeving.

Combiwel heeft de ambitie om een van de toonaangevende welzijnsondernemers te blijven. Wij kiezen niet meer voor een 'één op één' relatie met een Stadsdeel. De Stadsdelen doen dat ook niet meer. Wij moeten de opdrachten verdienen. Dit kunnen we alleen maar doen door goed werk te leveren en betrouwbaar in de dienstverlening en transparant in de bedrijfsvoering te blijven. Maar we willen meer. We willen ook maatschappelijk ondernemer zijn los van of naast het Stadsdeel. Daarom werken we ook steeds meer met bijvoorbeeld woningcorporaties, zorginstellingen en onderwijs. Maar we vergaren ook zelf opdrachten gefinancierd door de AWBZ of de centrale stad. Al dan niet verkregen door openbare aanbesteding. De trend met openbare aanbestedingen in Amsterdam betekent dat we ook rekening moeten houden met verlies van opdrachten. Vanwege deze bewegingen in ons werkveld heeft Combiwel in 2008 besloten de aansturing van de organisatie per 2009 te wijzigen. Binnen welzijn worden de activiteiten op het gebied van jeugd en jongeren programmagericht en stadsdeeloverstijgend aangestuurd. Hetzelfde geldt voor zorg en maatschappelijke dienstverlening. Activiteiten op het gebied van participatie en activering blijven stadsdeelgericht georganiseerd. De activiteiten van opvoeding en ontwikkeling worden bij de kinderopvang ondergebracht.

Raad van toezicht

De bestuurder legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht die per 31 december 2008 negen leden telde, te weten:

Evert de Vos (voorzitter)

Nico de Boer

Marianne Dijkstra

Eric Dorscheidt

Reke Jonk

Esther van Kemenade

Charlotte Koopman

Frank Meelker

Jan Peerdeman

Een van de leden is voorgedragen door de ondernemingsraad en een door de Centrale Oudercommissie Kinderopvang Combiwel/KindWeb (COKO).

De Raad van Toezicht kwam zeven keer bijeen. Naast de reguliere agendapunten, zoals de voortgangsrapportage van de directie, kwartaalrapportages en begroting, zijn ook incidentele thema's besproken, zoals de ontwikkeling van het ziekteverzuim, de consequenties van wijziging in de subsidieregeling voor ID□ers, en voortgang van de reorganisatieplannen. Ten behoeve van de inhoudelijke informatie werden onder andere korte werkbezoeken aan werkeenheden georganiseerd, veelal in combinatie met vergaderingen.

Een van de leden van de Raad van Toezicht maakte deel uit van het bestuurlijk samenwerkingsverband De Community School in Oud-Zuid. Dit overleg bestuurt het onderwijs- én welzijnsdeel van De Community School, inmiddels omgedoopt tot Jan van der Heijdenhuis.

De Centrale Oudercommissie Kinderopvang Combiwel/KindWeb (COKO) bestaat uit leden die de oudercommissies van de buitenschoolse opvang (BSO) en kinderdagverblijven (KDV) bij Kinderopvang Combiwel/KindWeb vertegenwoordigen. De COKO vergadert ongeveer een keer per zes weken. Om en om is alleen de COKO bijeen of zijn de directeur Kinderopvang of een vervanger eveneens aanwezig. Het afgelopen jaar waren dit de regiomanagers, daar de positie van directeur Kinderopvang vacant was (deze is met ingang van 1 april 2009 ingevuld). Doel van de vergaderingen is het uitwisselen van informatie, het geven van advies namens de ouders, en het meedenken met het management over zaken die de kinderen en ouders raken. Onderwerpen die het afgelopen jaar aan bod kwamen waren onder andere de invoering van de openstelling tot 18.30 uur. De prijsverhoging, de activiteiten in de buitenschoolse opvang, de zelfstandigheidscontracten voor kinderen vanaf acht jaar in de buitenschoolse opvang, onderhoudsplannen voor de vestigingen, en het omzetten van horizontale groepen naar verticale groepen in een aantal kinderdagverblijven.

Ondernemingsraad

Stichting Combiwel Amsterdam (inclusief de werkmaatschappijen Oud-Zuid, Oud-West en Kinderopvang Combiwel/KindWeb en KansWeb) heeft één ondernemingsraad. De OR bestond per 31 december 2008 uit de volgende personen:

Wilma Chouikha-de Kleine (voorzitter)

Robert Blokesch (secretaris)

Touria Abalhaj

Hans Blaas

Lily ter Cock

Ineke Grosman

Riekie van Hekelen-Bakker

Karin Hermus

Marco Maarleveld

Judith Willemsen

Yvonne de Beurs

Majeed Saecyan

Stans Bonte

Liesbeth Meeusen, ambtelijk secretaris ondersteunt de OR.

OR en bestuurder hielden in het verslagjaar 2008 negen overleg-vergaderingen, en een aantal themabijeenkomsten. Onderwerp van bespreking waren onder andere de interne organisatie, arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim, en de gevolgen van de fusie met KansWeb/KindWeb (harmonisatie). Tevens behandelde de OR de adviesaanvraag met betrekking tot de reorganisatie Welzijn, en adviseerde in deze, na veel overleg (ook met de Raad van Toezicht) positief. Daarnaast vond een themabijeenkomst plaats met het management, de Raad van Toezicht, de bestuurder en de OR (“Grenzen aan de groei”). De OR heeft onder meer een commissie Kinderopvang die in afwezigheid van een directeur, ook apart met de adjunct-directeur van Kinderopvang Combiwel/KindWeb overleg heeft, of met het management van de kinderopvang. Deze commissie rapporteert tijdens de overlegvergadering aan de bestuurder en aan de overige leden van de OR.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

In 2008 werkte de afdeling Personeel en Organisatie aan het verder doorvoeren van de fusie met KansWeb/KindWeb in 2007. Harmonisatie van regelingen, processen en procedures kregen hun beslag. De daaropvolgende reorganisaties kenmerken de turbulentie van de markt waarin de organisatie zich begeeft. Daarin wil Combiwel een lerende organisatie zijn die met een rijkdom aan soorten dienstverlening zich snel aan kan passen en de toon wil zetten. Dat vereist een alert en een actief personeelsbeleid.

Arbeidsmarkt

In 2008 waren er bij Welzijn 57 vacatures. Deze zijn alle vervuld, deels in 2009. Veel vacatures betroffen peuterspeelzaalleid(st)ers en jongerenwerkers. In augustus werd een vacaturestop en een langere interne herplaatsingsprocedure van kracht vanwege de financiële situatie van de instelling. Hierdoor bleven de vacatures langer openstaan. Kinderopvang Combiwel werd in 2008 geconfronteerd met een tekort aan gediplomeerd personeel. Er is krapte op de arbeidsmarkt: veel werkgevers vissen in dezelfde vijver en de instroom via de Spw 3-opleiding nam af. Om dit tekort te kunnen compenseren is het aantal oproepkrachten via de centrale invalpool verhoogd. Gelijktijdig is de focus op goede werving en selectie geïntensiveerd door toenemende inzet van mensen en budget. De arbeidsmarktcommunicatie, vooral via geprinte media, nam toe en een Combiwel-bonusregeling voor personeelsleden die een nieuwe collega aanbrengen werd van kracht. Tevens lukte het een groot aantal stagiaires bij de afronding van hun opleiding van een arbeidsovereenkomst bij Kinderopvang Combiwel te voorzien.

Arbeidsvoorwaarden

In 2008 zijn de CAO Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening (CAO W&MD) en de CAO Kinderopvang vernieuwd. De belangrijkste wijzigingen in de CAO W&MD zijn verbetering van het inkomen door salarisstijging en eindejaarsuitkering, en afschaffing van het seniorenverlof (met overgangsregeling) met het behoud van leeftijdsuren. In de CAO Kinderopvang in 2008 een salarisgroei van 1 procent met ingang van 1 mei 2008. Regelingen over vakantie, verlof, arbeid en zorg zijn ingrijpend gewijzigd: afschaffing seniorenverlof en ouderschapsverlof (met overgangsregeling) en het verlof gaat uit twee verlofbronnen bestaan.

In 2008 zijn diverse interne arbeidsvoorwaarden en personele regelingen geharmoniseerd, waaronder de reiskostenregeling, CAO à la Carte, vergoeding dienstreizen en stagevergoeding.

Stagiaires

Bij Combiwel waren in 2008 ruim 185 leerlingen van verschillende (MBO en HBO) opleidingen actief. Zij zijn vooral actief in de uitvoering, maar ook steeds meer bij de onder-steunende diensten. De stageomvang varieert van een dagdeel tot 32 uur per week. Vanaf 1 april 2008 is ook voor Welzijn, in navolging van de CAO Kinderopvang, een stagevergoeding ingevoerd (150 euro bruto per maand naar rato).

Gesubsidieerde arbeid

In januari 2008 werkten bij Combiwel 85 ID medewerkers, waarvan negen in de Kinderopvang en 76 in Welzijn.

Voor de periode 2008-2011 heeft DWI een afbouwmaatregel van de ID-subsidies afgekondigd van 10 procent per jaar. Deze afbouw kan voorkomen worden als jaarlijks 10 procent doorstroomt naar een reguliere functie bij Combiwel of een SW-indicatie (Sociale Werkvoorziening) krijgt. Voor 2008 is deze uitstroom gerealiseerd, waardoor er over 2009 geen afbouw van de subsidie plaatsvindt. Per 31 december 2008 waren er nog 80 medewerkers in dienst, waarvan er acht een SW-indicatie hebben. Deze uitstroom zal zich de komende jaren voortzetten.

Arbo- en verzuimbeleid

Het verzuimpercentage bedroeg in 2008 5,74 procent. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2007. De trend in 2008 is een verschuiving van kort frequent verzuim naar langdurig verzuim. Vanwege het grote risico op toename van de kosten wordt deze trend goed in de gaten gehouden. In 2008 is het verzuimbeleid geharmoniseerd als gevolg van de fusie en vindt per 1 januari 2009 verdere delegatie van verantwoordelijkheid naar de lijn plaats.

medewerkers per 31-12-2007 (exclusief oproepkrachten)

	Kinderopvang Oud-West			Oud-Zuid		Holding	Noord	Totaal
Medewerkers	363	90	211	90	182	936		
Fte	253,6	64,5	149,2	72,4	131,3	671		
Omvang	25,2	25,8	25,5	29	26	28,8		
Aantal V	337	62	153	55	146	75		
Aantal M	26	28	58	35	36	183		

Op 31 december 2007 waren 85 ID-medewerkers in dienst bij Combiwel

medewerkers per 31-12-2008 (exclusief oproepkrachten)

	Kinderopvang Oud-West			Oud-Zuid		Holding	Noord	Totaal
Medewerkers	380	80	211	125*	171	967		
Fte	249	60	140	100	134	683		
Omvang	25,42	27,61	25,43	27,12	26,57	21,76		
Aantal V	353	55	148	79	159	794		
Aantal M	27	25	63	46	12	173		

Op 31 december 2008 waren 80 ID-medewerkers in dienst bij Combiwel

	Combiwel Amsterdam 2007	Combiwel Amsterdam 2008	Combiwel Oud- West 2007	Combiwel Oud- West 2008	Combiwel Oud-Zuid 2007	Combiwel Oud-Zuid 2008	KansWeb* 2007	KansWeb 2008	Kinderopvang Combiwel 2007	Kinderop Combiwel
Activa										
Vaste Activa	1.653	1.360	485	303	432	364	1.098	694	1.350	1.350
Vlottende activa	2.756	4.197	906	705	3.093	4.572	4.071	4.466	4.198	4.198
Totaal activa	4.409	5.557	1.391	1.008	3.525	4.936	5.169	5.160	5.548	5.548
Passiva										
Eigen vermogen	2.403	1.085	-83	-534	231	320	823	472	493	493
Langlopende schulden	-	-	-	-	-	-	628	610	250	250
Kortlopende schulden	2.006	4.472	1.474	1.542	3.294	4.616	3.718	4.078	4.805	4.805
Totaal passiva	4.409	5.557	1.391	1.008	3.525	4.936	5.169	5.160	5.548	5.548
Inkomsten										
Subsidies	224	3.214	2.871	2.823	7.294	7.376	9.468	8.152	59	59
Kindplaatsen	-	-	-	-	-	-	-	-	14.466	14.466
Overige opbrengsten	4.813	4.930	684	656	1.782	1.886	932	739	45	45
Resultaat deelneming	-181	-288	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal inkomsten	4.856	7.856	3.555	3.479	9.076	9.262	10.400	8.891	14.570	14.570
Uitgaven										
Personeelskosten	3.713	6.140	2.094	2.227	5.155	5.246	6.217	5.247	9.980	9.980
Overige kosten	2.095	3.043	1.899	1.710	4.381	3.938	4.937	4.019	4.863	4.863
Totaal kosten	5.808	9.183	3.993	3.937	9.536	9.184	11.154	9.266	14.843	14.843

Resultaat
gewone
bedrijfsvoering

Financiële
lasten/baten

-952	-1.327	-438	-458	-460	78	-754	-375	-273	
14	10	12	7	37	11	72	33	42	

Resultaat

-938	-1.317	-426	-451	-423	89	-682	-342	-231	
------	--------	------	------	------	----	------	------	------	--

Hans Zuiver, directeur/bestuurder Combiwel Groep 'COMBIWEL RICHT ZICH OP ZORG EN KWALITEIT VAN DE DIENSTVERLENING'

Hij windt er geen doekjes om. Het jaar 2008 was een kritiek jaar voor de Combiwel Groep. De organisatie dreigde 'out of control' te raken. Een snelle reorganisatie bracht soelaas. "Het ziet er naar uit dat we 2009 met een positief saldo afsluiten en in 2010 weer gewoon dé maatschappelijk ondernemer van Amsterdam zijn." Een gesprek met directeur/bestuurder Hans Zuiver.

Het aanbesteden van welzijnstaken blijft een vreemd fenomeen, meent Zuiver. "Afgelopen jaar verloren we in Amsterdam-Noord het jongerenwerk in de aanbesteding. Het stadsdeel nodigde ons nadrukkelijk uit om mee te doen met die aanbesteding. Dat was reden voor ons om alsnog te offeren. In eerste instantie had ik namelijk mijn twijfels. Ik had het idee dat het stadsdeel van ons afwilde. Uiteindelijk koos het stadsdeel voor een andere aanbieder, maar de redenen daarvoor waren niet geheel duidelijk." "Het lag in elk geval niet aan de kwaliteit van ons jongerenwerk", vervolgt Zuiver, "want terwijl we het jongerenwerk in Noord kwijtraakten, ging Gein in Zuidoost juist met ons in zee. Dat is natuurlijk vreemd. Voor het ene stadsdeel ben je niet goed genoeg, terwijl het andere je graag wil hebben. Is er dan wat mis met het jongerenwerk of met de aanbesteding? Je ziet nu dat de overheid aanbesteding gebruikt als instrument wanneer ze niet tevreden is met de prestatie van de opdrachtnemer. Je kunt dan aanbesteden, maar wellicht is het beter om met elkaar om de tafel te zitten om te kijken wat goed gaat, wat slecht gaat en of dat kan worden verbeterd."

WILL

Tegen de achtergrond van het aanbesteden speelt de huidige discussie die Combiwel voert over het gebruik van het instrument WILL bij het beoordelen van de resultaten van het werk van de organisatie. WILL (Welzijn Informatie Lokaal en Landelijk) is een instrument dat is ontwikkeld om eenduidig verantwoording af te kunnen leggen over de levering van welzijnsproducten. "Je ziet echter een ontwikkeling dat stadsdelen WILL meer en meer gebruiken als instrument om het werk aan te besteden", zegt Zuiver. "Maar dat is een verkeerd gebruik van WILL. We hebben het instrument niet ontwikkeld om de prijs van een product vast te stellen maar om te kunnen benchmarken. Met WILL kun je achteraf dan ook wel kijken of een bepaald product is geleverd, maar je kunt er niet mee beoordelen of je de gestelde doelen hebt behaald. Je kunt immers wel zeggen dat je 24 uur een programma hebt aangeboden op een school, maar dat zegt niets over het effect van dat programma. Ik wil het met de overheid hebben over de resultaten en de beoogde effecten van een opdracht niet over een eenheidsprijs van een welzijnsaanbod."

HKZ-certificering

Het Huis van de Buurt in Oud-West heeft nog steeds een enorme voorbeeldfunctie, stelt Zuiver. "Het geeft namelijk aan hoe je verschillende functies in het kader van de Wmo kunt onderbrengen in een multifunctioneel centrum. We hebben met het Huis van de Buurt een gesloten zorgcentrum open gemaakt, zodat deze een centrale functie voor de buurt heeft. Het is dan ook een voorbeeld voor andere stadsdelen. Vooral ook omdat het

een goed concept is om mensen met een beperking te laten participeren in de buurt.” “Een belangrijke ontwikkeling daarbij is dat de sociaal-culturele activiteiten die nu nog onder de AWBZ-financiering vallen, straks ook onder de Wmo komen. Dat is bij uitstek het werkgebied van Welzijn. Daar liggen dus enorme kansen. De gemeente zal dit werk straks aanbesteden, maar wel aan organisaties die gecertificeerd zijn. We gaan daarom verder met het traject van de HKZ-certificering. We begonnen met het kinder-opvangdeel van Combiwel. Dat is afgelopen jaar grotendeels gecertificeerd. Dat breiden we nu Combiwelbreed uit. We zijn bezig met het kinderopvangdeel van KindWeb, de AWBZ-diensten en ons taalaanbod door Combitaal. Ik ben ervan overtuigd dat het ons lukt Combiwel eind 2010 klaar voor certificering te hebben. Dat wil zeggen dat we de externe audits kunnen aanvragen.”

Kamers met Kansen

Kamers met Kansen ziet Zuiver nog steeds als een goed voorbeeld van een project. Combiwel werkt hierin samen met de woningcorporaties, de gemeente, het bedrijfsleven en zorg- en hulpverleningsinstellingen om jongeren van 17 tot en met 25 jaar zonder startkwalificatie te begeleiden in wonen, leren en werk. Combiwel opereert daarin sinds maart 2008 als ‘associated partner’ van de Britse Foyer Federation die dit concept in Engeland heeft uitgerold. “Onze Kamers met Kansen-ambities startten in Zeeburg, maar werden in 2008 uitgebreid naar Amsterdam-Osdorp waar Combiwel een samenwerking aanging met onder andere Fortis en Eigen Haard. Onderhandelingen met Oud-Zuid om daar ook te beginnen met Kamers met Kansen zijn in een vergevorderd stadium.”

Uit de rails

Combiwel bleef ook in 2008 op inhoudelijk vlak innovatief en gericht op de toekomst. Tegelijk leek er intern het een en ander uit de rails te lopen. Na de fusie tussen Combiwel en KindWeb in 2007 bleek dat er een financieel gat was. In 2008 kwam uit dat het exploitatietekort groter was dan verwacht. Zo groot, dat Combiwel een belangrijk deel van het eigen vermogen had opgesoupeerd en er liquiditeitsproblemen dreigden. De organisatie dreigde ‘out of control’ te raken, zoals Zuiver het stelt. Diverse mogelijkheden passeerden de revue, zoals het verkopen van het vastgoed en het aangaan van een alliantie met een woningcorporatie of een zorginstelling. “We hebben die mogelijkheid zorgvuldig overwogen”, zegt Zuiver. “Maar we besloten zelfstandig door te gaan. Een alliantie met een corporatie of een zorginstelling zou namelijk ten koste gaan van onze innovatieve kracht. We zijn maatschappelijk ondernemer die snel en flexibel kan reageren. Dat is het wezen van Combiwel en dat kun je niet verloren laten gaan.”

Versneld

Combiwel besloot direct een versnelde reorganisatie door te voeren. In september lag het plan er, op 31 december kon worden begonnen met de implementatie. “Het moest wel een snelle reorganisatie worden, want het ging om een organisatie met 1100 personeelsleden. Van de Raad van Toezicht kreeg ik mandaat om de reorganisatie uit te voeren. Dat heb ik gedaan uiteraard met de steun van de mensen om me heen. Die waren onontbeerlijk voor het welslagen.” Uitgangspunt van de reorganisatie was dat er zo min mogelijk zou worden gesneden op uitvoerend en operationeel niveau. Het belangrijkste was een aanpassing van de organisatiestructuur, waarbij de afzonderlijke directeuren voor

de gebieden Noord, Oud-Zuid en Oud-West verdwenen. Hierdoor verdween een tussenlaag in het management. Dat was op zich onvoldoende, waardoor er ook moest worden gesneden in diverse projecten. Combiwel bezuinigde een miljoen euro op management en directieniveau en stelde tegelijkertijd een concerncontroller aan. Zuiver: “Deze zal de bedrijfsvoering monitoren om te voorkomen dat we nog eens in een dergelijke situatie terecht komen. Het aanstellen van een concerncontroller is redelijk uniek voor een welzijnsorganisatie, aan de andere kant past het uitstekend bij de maatschappelijk ondernemer die we willen zijn.”

Investeren

Combiwel bezuinigde niet alleen, maar investeerde ook 300.000 euro. Dit gebeurde op basis van het reorganisatieplan, er is een concerncontroller aangesteld en er is extra aandacht voor de financiën en kwaliteit van de organisatie. Tegelijk kwam er een manager Zorg en Maatschappelijke dienstverlening en een manager Jeugd. “De liquiditeitspositie wordt aanmerkelijk verbeterd”, zegt Zuiver. “En er staat een nieuwe structuur. Op deze manier is Combiwel klaar om zich weer te richten op de zorg en kwaliteit van de dienstverlening. We zullen 2009 met een positief saldo afsluiten, zodat we in 2010 weer dé maatschappelijk ondernemer van Amsterdam worden. We hebben goede producten in al onze wijken lopen, van voorscholen en preventief huisbezoek aan ouderen tot allerlei activiteiten om buurtbewoners actief betrokken te houden bij hun omgeving. En we gaan ons richten op buurtgerichte zorg en dienstverlening, onder andere in het kader van de Wmo en vooruitlopend op de overheveling van de AWBZ-zorg. Combiwel is immers sterk in sociale activering en ondersteunende en activerende zorg.”

“Nog verder vooruitkijkend moeten we er vanuit gaan dat er over een paar jaar geen ‘traditionele’ buurtcentra meer bestaan door de koppeling van jeugdwerk en buitenschoolse opvang aan onderwijs en de samenwerking met de zorg. Verder vind ik het buitengewoon belangrijk dat er toenemende aandacht komt voor de overgang van basis- naar voortgezet onderwijs. Als die niet goed verloopt voor kinderen is al snel de basis gelegd voor desinteresse en, in het slechtste geval, schooluitval. En, last but not least moeten we rekening houden met deprivatisering van de kinderopvang.”

Willy Bekker, adjunct-directeur kinderopvang
'DE NASCHOOLSE OPVANG SCHUIFT STEEDS VERDER OP NAAR HET ONDERWIJS'

Kinderopvang, peuterspeelzalen, voorschool. De grenzen tussen de verschillende vormen van opvang en onderwijs vervagen steeds meer. Combiwel speelt daar op in, onder andere door de samenvoeging van de afdeling Kinderopvang en de afdeling Opvoeding en Ontwikkeling.

Het kwaliteitsbeleid had ook het afgelopen jaar de volle aandacht. "De kinderopvang van Combiwel is in 2008 HKZ-gecertificeerd", zegt Willy Bekker met enige trots. "Inmiddels hebben we ook een eerste controle gehad, waaruit we zeer goed tevoorschijn kwamen. De inspectie had slechts over een aantal kleine puntjes wat op te merken. Zo hadden we een kind op de naschoolse opvang een paracetamol gegeven na telefonische toestemming van de ouder. Dat had volgens het HKZ-protocol een schriftelijke toestemming moeten zijn." Het kwaliteitsbeleid voor de kinderopvang werd reeds in 2006 in gang gezet en dreigde in 2007 even in de knel te komen vanwege de fusie tussen Combiwel en KansWeb/KindWeb. Het probleem was namelijk dat KindWeb nog met het kwaliteits-traject moest beginnen. Uiteindelijk werd besloten dat Combiwel de HKZ-certificering zou doorzetten en dat KindWeb zou volgen. Bekker: "KindWeb begon afgelopen jaar met het implementeren van het HKZ-traject. In november was er een eerste audit. In mei 2009 volgt een tweede audit. Als alles volgens plan verloopt, krijgt de kinderopvang van KindWeb in het najaar van 2009 haar HKZ-certificatie. Datzelfde geldt overigens voor de kinderdagverblijven in Zuidoost en de nieuwe die we er in 2008 bij hebben gekregen. Zij volgen het traject van KindWeb."

Brede scholen en samenwerking welzijn

Ontmoeting, ontwikkelingsstimulering en professionele kinderopvang spelen een belangrijke rol in het streven naar een leefbare en vitale samenleving. Combiwel ziet het als een uitdaging om onder meer in brede scholen gezamenlijke voorzieningen aan te bieden, omdat dit kansen biedt voor het ontwikkelen van nieuwe concepten. Centraal staan daarin versterking van het primaire opvoedingsmilieu en een ontmoetingsplek voor kinderen en ouders. Dit wordt verwezenlijkt door gerichte projecten op wijk- en buurtniveau en een breed, gevarieerd aanbod van activiteiten en facilitaire diensten.

Multifunctionele ruimtes

Een van de complicaties bleek de tendens om meer en meer gebruik te maken van multifunctionele ruimtes. Bekker: "De naschoolse opvang huist vaak in een school, maar de normen die voor een school gelden zijn andere dan die voor de kinderopvang gelden. Zo moet een school één toilet op vijftien kinderen hebben, terwijl de kinderopvang één toilet op tien kinderen moet hebben. Deuren in een school hoeven niet beschermd te zijn met een vingersafe om te voorkomen dat kinderen met hun vingers tussen de deur komen. In de kinderopvang is dat wel een voorwaarde. Een ander voorbeeld is het veiligheidsglas dat de inspectie verplicht stelt in de kinderopvang om te voorkomen dat kinderen door een ruit vallen. In een school is dat niet verplicht."

“Soortgelijke problemen doen zich ook voor als je met de kinderen van de naschoolse opvang een sportclub wilt bezoeken”, vervolgt Bekker. “De accommodatie van een sportclub voldoet in de meeste gevallen niet aan de vereisten die de inspectie aan een accommodatie voor kinderopvang stelt. We maken in zo’n geval een risico-inventarisatie en nemen vervolgens extra maatregelen. Bijvoorbeeld door extra veiligheidseisen te stellen of extra vrijwilligers mee te nemen.”

Van Aartsen/Bos

De uitvoering van de motie Van Aartsen/Bos bezorgde de kinderopvang in 2008 ook de nodige hoofdbreken. De motie stelt dat scholen van 7.30 uur tot 19.30 uur opvang moeten bieden. Dat resulteerde in de voor-, de tussen- en de naschoolse opvang. “Problemen doen zich vooral voor bij de voorschoolse opvang”, vertelt Bekker. “Het blijft moeilijk leidsters te vinden die ’s ochtends van zeven tot negen willen werken. Daarbij is de vraag naar voorschoolse opvang niet erg groot. Dat alles maakt dat de voorschoolse opvang niet lonend is. Toch hebben we voorlopig besloten door te gaan met deze opvang. Vooral omdat het in het belang van de scholen is. Wel hebben we moeten besluiten de voorschoolse opvang op te heffen op de scholen waar we minder dan vijf plaatsen hadden. Dat ging in 2008 om vijf scholen, hetgeen betekent dat we op dit moment wél twintig scholen op NSO-lokaties deze vorm van opvang bieden. Als de vraag zo laag blijft als nu, bestaat de kans dat we alsnog stoppen met het aanbieden van voorschoolse opvang. Aan de andere kant moet iets nieuws ook de kans krijgen.” In tegenstelling tot de voorschoolse opvang, blijft de tussenschoolse opvang druk. Veel scholen hebben deze vorm van overblijf uitbesteed aan Combiwel. Bekker: “Het is voor ons net kostendekkend, maar we vinden het belangrijk om te blijven doen omdat we op deze manier scholen aan ons binden. We zijn overigens wel gaan werken met een gemiddelde eenheidsprijs per maand, gebaseerd op een uurprijs van 2,25 euro. Mensen betalen een maandprijs die is gebaseerd op het aantal dagen dat ze gebruik maken van de kinderopvang. Er vindt – in tegenstelling tot het jaar ervoor – geen verrekening meer plaats voor schoolreisjes en dergelijke. Dat was administratief te ingewikkeld. Compensatie voor schoolreisjes is nu verwerkt in de maandprijs.” De naschoolse opvang schuift steeds verder op naar het onderwijs. De opvang wordt

Integratie

meer en meer geïntegreerd met naschoolse activiteiten voor zowel school- als buurtkinderen. Een en ander past ook uitstekend in het concept van de brede school. Bekker: “Mede met het oog hierop integreert Combiwel de afdeling Kinderopvang en de afdeling Opvoeding en Ontwikkeling. Belangrijk voordeel daarvan is dat voorscholen, peuterspeelzalen, kinderopvang en buitenschoolse activiteiten onder één afdeling komen te vallen. Bovendien loopt het vooruit op de door de overheid gewenste harmonisatie van de kinderopvang en de peuterspeelzalen. Voordelen van de samenvoeging zijn er genoeg, zoals de uitwisselbaarheid van het personeel. Hobbels zijn er uiteraard ook. Kinderopvang en Welzijn hebben ieder een eigen CAO. Kinderopvang en Welzijn hebben te maken met verschillende geldstromen. Zo is de eerste een commerciële activiteit en de tweede een gesubsidieerde activiteit. Het zijn echter hobbels die we zullen nemen, want doel blijft dat ze samen wijkgericht gaan werken.

De komende periode werken we met beide systemen naast elkaar en kijken dan of en hoe integratie mogelijk is.”

“Het is in elk geval de bedoeling dat kinderdagverblijven net als de peuterspeelzalen onderdeel gaan uitmaken van voorscholen”, vervolgt Bekker. “Zeker in Amsterdam is dat van belang omdat we hier veel kinderen hebben die met een achterstand op de basisschool komen. En daarbij gaat het niet alleen om kinderen uit andere culturen, maar steeds vaker ook om kinderen met een Nederlandse achtergrond. De woordenschat van de kinderen is tegenwoordig aanmerkelijk kleiner dan tien jaar terug. Dat komt onder andere omdat ouders minder voorlezen, minder zingen en minder praten met hun kinderen. Het is veel makkelijker om een DVD af te spelen, maar dat levert geen interactie op.”

Kredietcrisis

De Kinderopvang heeft 2008 verder benut om enkele zaken op orde te brengen die als gevolg van de fusie waren blijven liggen. Zo bieden alle kinderdagverblijven nu opvang tot 18.30 uur, zoals is voorgeschreven. Verder is het informatiepakket bijgesteld en zijn formulieren samengevoegd.

Wat dat betreft is de kinderopvang redelijk op orde. Alleen lijkt de economische crisis roet in het eten te gooien. Bekker: “De economische crisis baart zorgen voor de toekomst. De kinderopvang heeft hierdoor nu al 10 tot 15 procent minder klanten, wat de terugloop net zo dramatisch zou kunnen maken als destijds met de nieuwe financieringssystematiek. Ouders raken werkloos, terwijl de regering tegelijk de vergoeding voor de kinderopvang heeft bevroren. Dat maakt dat sommige ouders moeten beslissen hun kind van de kinderopvang te halen. De vraag is nu hoe lang de crisis aanhoudt en wat dit voor gevolgen heeft voor de groepen.”

Terugblik Jaarverslag 2005

Buurtcentrum Cascade DE SCHROOM OVERWONNEN

Veel voorzieningen hebben een huizenhoge drempel voor mensen met een verstandelijke beperking. Kwartiermakers van de Stichting Prisma proberen daar iets aan te doen. In Buurtcentrum Cascade in Zuid lukt dat.

Karen Soeterik is 'kwartiermaker'. Ze moet een voet tussen de deur zien te krijgen bij instellingen die er voor iedereen zijn. Op een steenworp afstand van Buurtcentrum Cascade wonen een kleine twintig jongeren in de Schinkelhoek, een gezinsvervangend tehuis. De jongens en meiden hebben allen een matige tot ernstige verstandelijke beperking. Natuurlijk kenden ze Cascade wel, maar ze hadden geen flauw idee wat er in het gebouw gebeurde. Laat staan dat ze op de gedachte kwamen binnen te stappen. Omgekeerd hadden ze in het buurtcentrum weinig notie van die bijzondere groep jongeren. In een poging om nader kennis te maken met de buurt, organiseerde het tehuis ooit een open dag. "Er kwam geen hond op af," herinnert Karen zich. "Het zijn totaal gescheiden werelden."

Grote stap

In de Schinkelbuurt is die schroom ruimschoots overwonnen. Zorg en welzijn hebben elkaar hier gevonden. Niet na eindeloos overleg op hoog niveau, maar gewoon door een concrete activiteit te starten waar de jongeren van de Schinkelhoek op zaten te wachten. Karen: "Ze bleken allemaal gek van muziek en wilden graag een eigen band." Cascade reageerde enthousiast. Sinds september komen de bewoners van de Schinkelhoek elke woensdagavond naar het buurtcentrum, waar ze zich anderhalf uur lang volledig uitleven op djembé's, sambaballen, cowbells, claves, tamboerijnen, bongo's en alles waar maar klank uit komt. Djembé-leraar Mozes is de absolute held van de jongens en meiden. Hij weet zelfs de meest in zichzelf gekeerde jongere tot extase te brengen achter de trommels.

Eigen plek

"Het is al heel wat dat ze over de drempel van het centrum durven komen", zegt Karen. "En dat bezoekers en vrijwilligers het normaal gaan vinden als ze iemand aan de bar zien zitten die anders is dan zij." Zo kijkt niemand er meer van op als een jongere z'n hele portemonnee leegt bij het afrekenen. Karen: "De meesten begrijpen niet veel van geld en geven dan maar hun hele hebben en houden." Of wanneer een van de jongens, steevast altijd een half uur te laat, zich eerst doodgemoedereerd aan de bar meldt voor een gevulde koek, alvorens hij zich bij Mozes meldt.

In Cascade kennen ze de eigenaardigheden, maar ze weten ook wat de jongeren van de Schinkelhoek allemaal kunnen, ondanks hun beperkingen. De Schinkelband wordt steeds populairder en is al gevraagd om op te treden bij buurtactiviteiten.

Terugblik Jaarverslag 2006

Gerard Tjin en Berrin Tezcan van De Ontmoeting 'WE NODIGEN MENSEN UIT ZELF INITIATIEF TE NEMEN'

"Een multicultureel centrum voor oudere burgers uit andere culturen, mensen van 45 jaar en ouder. Dat is De Ontmoeting", stelt Gerard Tjin kernachtig. Gerard is sociaal-cultureel ouderenwerker in het Huis van de Buurt, een steunpunt voor ouderen en mensen met een beperking. Het Huis van de Buurt maakt deel uit van woonzorgcentrum De Klinker.

"De Ontmoeting vormt een brug naar de bestaande voorzieningen op het gebied van wonen, welzijn en zorg", meldt de informatiefolder die Gerard laat zien. "We bieden de oudere burgers uit andere culturen in De Ontmoeting allerlei activiteiten, zoals advies en informatie in de eigen taal", legt Gerard uit. Berrin Tezcan, die eveneens als sociaal-cultureel werker verbonden is aan De Ontmoeting helpt Gerard met de opsomming: informatie over wat de WAO betekent, een cursus Nederlandse taal, informatie over verschillende ziektebeelden, een naaicursus, informatie over aanleunwoningen, een cursus verhalen vertellen...

Omslag

Gerard: "We hebben inmiddels enorm veel verschillende groepen binnen weten te halen: Chinezen, Turken, Marokkanen, Surinamers, Italianen..." Dat is op zich een hele prestatie omdat De Klinker tot voor kort vrijwel uitsluitend autochtone bezoekers trok. Dat dit in korte tijd zo drastisch veranderde heeft te maken met de opzet van het Huis van de Buurt. Dat moest een steunpunt in de wijk worden waar mensen elkaar konden ontmoeten. De Ontmoeting moest daarbinnen functioneren als een gelegenheid voor interculturele en intergenerationele ontmoetingen. Die sfeer ademt De Klinker ook uit. Wie de deur binnengaat, heeft het idee een gezellige woonkamer binnen te stappen en geen zorgcentrum.

Samen

Het idee achter De Ontmoeting is dat mensen vanuit de eigen culturele achtergrond de ontmoeting aangaan met mensen uit een andere cultuur. Daarom zijn er naast de aparte groepen voor alle culturen ook enkele gezamenlijke activiteiten. Gerard: "Zo ongeveer tien, twaalf keer per jaar houden we een grote activiteit, waarvoor we alle mensen uitnodigen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de herdenking van de afschaffing van de slavernij, de iftar-maaltijd en het Chinees nieuwjaar. Berrin: "Tijdens de internationale vrouwendag ondernamen Turkse, Marokkaanse en Chinese vrouwen samen activiteiten. Ook hebben we eens Marokkaanse vrouwen laten koken voor Italiaanse mannen. Dat leverde onderling hele gesprekken op."

Terugblik Jaarverslag 2007

Annemiek Winder, projectleider en trajectbegeleider WERKEN VANUIT VERTROUWEN

Amsterdam telt talloze werk-gelegenheidsprojecten. Toch startte Combiwel in De Pijp met het eigen project Vrouwen aan de slag. De basis hiervan vormt het vertrouwen dat de vrouwelijke deelnemers in Combiwel stellen. Vanuit dat vertrouwen verkennen de vrouwen hun mogelijkheden op werk.

De vraag voor het project kwam van de deelnemers zelf. Annemiek Winder, projectleider en trajectbegeleidster van Vrouwen aan de slag: “Eén van mijn collega’s vertelde dat ze geregeld vrouwen op bezoek kreeg die verder wilden in de Nederlandse samenleving. Ze hadden weliswaar een taal cursus gevolgd, maar bleven daarna steken. De stap naar een ander traject was voor veel van deze vrouwen te groot. Ze zouden dan ineens bij een wildvreemde organisatie moeten aankloppen, terwijl ze onze medewerkers kenden en ook vertrouwden.”

Gemotiveerd

Combiwel besloot daarom zelf een traject op te zetten dat gebruik zou maken van dat vertrouwen. Het traject start met een oriëntatie cursus waarbij de oriëntatie op de eigen mogelijkheden centraal staat. Winder: “Doel van de oriëntatie cursus is empowerment, het versterken van de eigen kracht van de deelnemers. We laten de vrouwen daartoe drie vragen beantwoorden: wat kan ik, wat wil ik en wat heb ik te bieden. Van daaruit moeten ze een doel voor zichzelf stellen. Dat moet gebeuren aan de hand van een concreet stappenplan. Wat ga ik doen en wat is mijn einddoel? Dat is heel belangrijk, omdat je anders het gevaar loopt dat alles verzandt in goede voornemens en de actie achterwege blijft.” Tijdens het tweede deel van het traject, de individuele trajectbemiddeling, krijgt elke deelnemer begeleiding van een vrijwillige coach. Winder: “Zij ondersteunen de vrouwen bij het uitvoeren van het stappenplan, bijvoorbeeld door een sollicitatiegesprek te oefenen of door mee te gaan met een afspraak.”

Resultaat

De resultaten van het project mogen er zijn. Negen van de elf vrouwen van de eerste groep kwamen terecht in betaald werk, vrijwilligerswerk of een opleiding. Winder: “We hopen dan ook dat we dit project voort kunnen zetten. Eerlijk gezegd, wil ik het wat verder uitbreiden. Twee vrouwen van de eerste groep bleken namelijk nog onvoldoende kennis te hebben van de Nederlandse taal en de Nederlandse samenleving. Voor deze doelgroep, ontwikkelden we een nieuw traject. Verder wil ik hier ook een spreekuur houden waar alle vrouwen zich kunnen melden en waar we vervolgens gezamenlijk kijken welk traject voor iemand het beste is.”

Yvonne te Slaa, manager Participatie en Activering Oud-Zuid NAAR EEN BRUISEND WMO SERVICECENTRUM

Ouderen, mensen met een beperking, jongeren... Iedereen is welkom in het Wmo servicecentrum Olympus. Combiwel en PuurZuid, een organisatie gericht op wonen, zorg, welzijn en maatschappelijke dienstverlening in Amsterdam-Zuid, zijn hard bezig daar een service- en ontmoetingscentrum op te zetten dat diensten aanbiedt in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

”Aanvullendheid, dat is belangrijk”, stelt Yvonne te Slaa. “We moeten kijken wat Combiwel en PuurZuid aanbieden en vervolgens kijken op welke manier we elkaar kunnen aanvullen. Neem de eettafel die Combiwel nu eens per week in Olympus heeft. Een kok maakt dan eten en vrijwilligers zorgen ervoor dat het gezellig is. Ouderen kunnen elkaar daar ontmoeten. Dat versterkt de sociale cohesie, doorbreekt een eventueel isolement en ze krijgen ook nog eens een gezonde maaltijd. Die activiteit kunnen we met PuurZuid verder uitbreiden. PuurZuid is namelijk een belangrijke vindplaats voor ouderen. Zij kunnen de ouderen die zij bezoeken wijzen op de eettafel, zodat we deze activiteit verder kunnen uitbreiden. Wellicht naar een dagelijkse eettafel.”

Toeval

De samenwerking met PuurZuid ontstond eigenlijk per toeval. Te Slaa en de manager van PuurZuid raakten in gesprek over een nieuwe accommodatie. PuurZuid moest namelijk haar huidige pand verlaten en zocht een nieuw pand. En waarom zouden ze geen ruimte huren in het gebouw Olympus van Combiwel? Daar zou namelijk ruimte vrijkomen omdat het jongerenwerk van Olympus verhuist naar de Brede School Théophile de Bock. Te Slaa: “De bestuurders wilden echter meer dan een zakelijke relatie. Ze wilden samenwerken om zo diensten te kunnen aanbieden in het kader van de Wmo. Een van de prestatievelden van de Wmo is namelijk de zorg voor ouderen en mensen met een beperking. Combiwel en PuurZuid bieden op dat gebied aanvullende diensten aan. Zo richt PuurZuid zich op de maatschappelijke dienstverlening en is Combiwel sterk in het sociaal-culturele aspect. Het betekende een spannende en interessante uitdaging. We zochten daarom samenwerking waarbij we niet op elkaars stoel zouden gaan zitten.”

Woonservicewijk

Combiwel en PuurZuid vonden die samenwerking in tal van activiteiten, zoals ontmoeting, cursussen, preventie, informatie en advies. Die activiteiten richten zich op jongere ouderen die kunnen participeren en actief willen zijn, ouderen die zelfstandig willen blijven wonen en ouderen die zorg en ondersteuning nodig hebben. Te Slaa: “Bijkomend voordeel bij de samenwerking is dat Stadsdeel Oud-Zuid de Marathonbuurt, de buurt waarin Olympus ligt, heeft aangewezen als woonservicewijk. Dat betekent dat het nieuw op te zetten servicecentrum subsidie kan krijgen omdat het bijdraagt aan de woonservicewijk.” Ook op een ander vlak past Olympus in de plannen van het Stadsdeel. Te Slaa: “Het Stadsdeel ziet de Marathonbuurt ook als een vitale wijk, waarin bewonersparticipatie meer aandacht krijgt. Daar spelen wij weer op in door de bewoners naar Olympus te trekken van waaruit ze deel kunnen nemen aan participatieactiviteiten.” En Te Slaa denkt alweer verder. “Bij de totstandkoming van de Brede School Théophile

De Bock, spraken we onder andere over een consultatiebureau voor ouderen. Het stadsdeel ondersteunde dat idee en wilde eigenlijk op meer plekken een dergelijk consultatiebureau. Olympus is daarvoor een aangewezen plaats. En dat betekent dat we wellicht op termijn ook gaan samenwerken met de GGD.”

“Natuurlijk zijn er ook valkuilen in de samenwerking”, stelt Te Slaa. “Zo is de communicatie erg belangrijk. We moeten goed kijken of we hetzelfde bedoelen met wat we afspreken. En vervolgens de medewerkers van beide organisaties eenduidig informeren. Daarmee voorkom je veel misverstanden. Aan de andere kant zal de samenwerking ook pas écht van de grond komen als we daadwerkelijk samen in het servicecentrum zitten. Nu maakt het management de afspraken. Straks ontmoeten medewerkers elkaar bij de kopieermachine en het koffiezetapparaat. Als je dan niet op elkaars stoel gaat zitten en elkaars werk respecteert, dan moeten we op een efficiënte manier kunnen samenwerken.”

Zomer

De bedoeling is dat het Wmo servicecentrum in de loop van 2009 van start gaat. Te Slaa is enthousiast en noemt nog een voorbeeld van de aanvullendheid van beide partijen: “Preventie is een belangrijk onderdeel van de Wmo. Ouderen en mensen met een beperking moeten zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Daarvoor zijn talloze manieren voor samenwerking. Zo legt PuurZuid preventieve huisbezoeken af en bieden wij diverse cursussen. Dat kunnen we op elkaar afstemmen. Zo kunnen wij cursussen valpreventie en bewegen met Tai Chi aanbieden als PuurZuid tijdens de huisbezoeken constateert dat daaraan behoefte is.”

Stephen Scholte over maatschappelijke activeringsplekken HET GEHEIM VAN KIKKERDRIL

“Ze genieten ervan”, zegt Stephen Scholte over de twee MAP’ers die werken in het natuurproject van Buurtcentrum De Pijp. “Het is ontzettend leuk om te zien dat ze een passie voor de natuur ontwikkelen. Niet alleen de twee dames fleuren op, maar ook alle planten in het buurtcentrum.”

Spitten, snoeien, zaaien, water geven. De twee vrouwen die in Buurtcentrum De Pijp op een maatschappelijke activeringsplek (MAP) werken, doen alle voorkomende tuinactiviteiten in het buurtcentrum. En natuurlijk in de enorme binnentuin. Die vormt namelijk de trots van het buurtcentrum. Scholte geeft een rondleiding langs de zaaibedden van de kinderen, de potten op een verhoging voor een cursist die het aan de rug heeft, de kas voor de zaailingen en het narcissenbed. Hier werken de twee MAP’ers twee tot drie dagdelen per week. “Ze vinden het fantastisch, gaan uit zichzelf spitten. Dat is een geweldig gezicht. Ze schrikken écht niet terug voor het zware werk.”

Re-integratie

Maatschappelijke activeringsplekken zijn bedoeld voor mensen die een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben. De regeling gaat uit van de Dienst Werk en Inkomen (DWI). Doel is in eerste instantie niet zozeer om de mensen naar werk te leiden, maar om ze weer deel te laten nemen aan het maatschappelijk proces. De activiteiten zijn vooral gericht op het verbeteren van de re-integratiemogelijkheden. MAP’ers werken vooral aan hun persoonlijke ontwikkeling. Bij Combiwel werkten in 2008 45 MAP’ers, waarvan er twee in het tuinproject van Scholte. Dat bevalt zo goed dat daar binnenkort nog eens twee MAP’ers bijkomen. Het team Participatie en Activering van Combiwel heeft de activiteiten voor de MAP’ers opgesplitst in vier categorieën: ontmoeting, creatief, sport en educatie.

“De eerste dame kwam in oktober 2007, de tweede in november 2008”, vertelt Scholte. “Ze zijn direct begonnen met het onderhouden van de planten in het buurtcentrum. Dat was ook direct zichtbaar. Planten die tot dan toe wegwijnden, fleurden weer op. Het viel direct iedereen op dat de planten er ineens zo goed bijstonden. Ze kregen dan ook van iedereen complimenten. Die complimenten waren voor deze vrouwen heel belangrijk. Ze waren in eerste instantie nogal onzeker. Ze waren bang iets verkeerd te doen.”

Werkbegeleiding

“Het is belangrijk dat je hen helpt bij persoonlijke problemen”, vertelt Scholte. “Dat bevordert namelijk de re-integratie. Een van de dames spreekt bijvoorbeeld nog niet zo goed Nederlands. Ik heb haar gestimuleerd om Nederlandse les te volgen. En dan zie je direct het voordeel van een buurtcentrum. Zij kan die Nederlandse les hier volgen wat het voor haar makkelijker maakt om die stap ook daadwerkelijk te zetten.”

Scholte heeft eens per kwartaal overleg met een werkbegeleider van Pantar. Die vormt in feite de schakel tussen DWI en Combiwel. In dat gesprek kijken Scholte en de werkbegeleider hoe de ontwikkeling van de MAP’ers verloopt en welke aandachtspunten er zijn voor de toekomst. Scholte: “We kijken naar de sterke en zwakke punten. Als er problemen zijn waaraan iets moet gebeuren - zoals medische of financiële problemen -

dan stimuleer je een MAP'er contact op te nemen met de arts of de schuldhulpverlening. Dat is voor de meeste mensen geen makkelijke stap, dus al helemaal niet voor mensen die net weer komen kijken in het maatschappelijk proces. Ze zullen een dergelijke stap niet uit zichzelf zetten. Daarom is er de MAP-regeling. Die stimuleert mensen weer mee te doen aan de samenleving."

Kikkerdril

"Mijn eerste zorg is dat de dames het hier naar hun zin hebben", stelt Scholte.

"Vervolgens stimuleer ik ze om een stap verder te zetten. Bijvoorbeeld om samen te werken met onze vrijwilligers. Langzaam maar zeker lijkt dat te werken. Zo nu en dan zie ik ze samen met anderen werken. Ze spreken nu ook af om samen koffie te drinken."

"Een van de dames helpt nu ook mee met de kinderactiviteiten", vervolgt Scholte. "Dat vraagt wel meer begeleiding, maar het heeft effect. Zo liet ik haar kikkerdril zien en legde uit wat het precies was. Ik vroeg haar een verhaal over kikkers voor te lezen voor de kinderen. Dat oefende ze eerst thuis en vervolgens deed ze het hier. Geweldig. Ze vertelde ook een en ander over de kikkerdril. Ze durfde het alleen nog niet zelf vast te pakken."

"Dit soort dingen maakt het heerlijk om met ze te werken. Je merkt dat ze plezier in hun werk hebben. Ze praten er met anderen over, nemen hun kinderen mee, vragen advies over hun eigen planten en nemen stekjes mee voor het balkon. Ze zijn geweldig enthousiast."

Coos Langkemper, sociaal-cultureel werker

MOPPEREN OMZETTEN IN IETS OPBOUWENDS

Het concept van het Buren Uurtje in Amsterdam-Noord is simpel. Laat mensen vertellen wat ze aan hun buurt willen verbeteren en zorg ervoor dat ze zelf de ideeën uitvoeren. Maar werkt dat wel? Ja, zo blijkt uit de ervaringen in de Werengouwbuilt. Een gesprek met Coos Langkemper van Combiwel/KansWeb die op het ogenblik is gedetacheerd bij Stadsdeel Amsterdam-Noord als projectleider Noord Netjes.

”We laten de mensen eerst een half uur mopperen”, legt Langkemper uit. “Daarna vragen we de bewoners wat ze zelf kunnen bijdragen aan een oplossing. Kijk, op zich willen de meesten hetzelfde. Ze willen een buurtcentrum, een voetbalkooi, prullenbakken, geen zwerfvuil en geen hangjongeren. Een deel van die zaken is niet haalbaar, maar bewoners kunnen wel degelijk wat zelf doen. Dat is de basis van het Buren Uurtje.”

Caravan

Combiwel/KansWeb begon samen met Solid, een organisatie die tot voor kort nog door het leven ging als Opbouwwerk Noord, en Stadsdeel Amsterdam-Noord in november 2007 met het Buren Uurtje in de Werengouwbuilt in Nieuwendam-Noord. Langkemper: “We werken met vier mensen. We rijden met een caravan de buurt in en maken een gezellig terrasje met een tafel, stoelen, thee, koffie en fris. Twee mensen gaan de flat in en nodigen mensen uit om te praten over hun buurt. Beneden hebben we twee mensen die het gesprek met de bewoners voeren. Dat zijn goede gespreksleiders, want het is natuurlijk de kunst om het gemopper om te zetten in iets opbouwends.” De mensen van het Buren Uurtje komen gewoonlijk onaangekondigd bij een flat. Wel informeren ze de woningcorporatie en de politie dat ze een flat gaan bezoeken. Langkemper: “Maar soms heeft de woningcorporatie een gerichte vraag, bijvoorbeeld over geluidsoverlast. In dat geval informeren we de mensen wel van te voren dat we komen.”

Lekkende kraan

Het succes van het Buren Uurtje ligt vooral in het feit dat er daadwerkelijk iets wordt gedaan met de suggesties van de bewoners. Langkemper: “Als bewoners met een probleem komen, ondernemen we direct de volgende dag actie. Ook al gaat het om een lekkende kraan die ze al tien keer hebben gemeld bij de woningcorporatie. Wij bellen dan direct de volgende dag de corporatie en blijven dat net zo lang doen tot er wat aan de kraan is gebeurd.”

Bewoners krijgen na een bezoek ook een kaartje waarop staat welke problemen tijdens het Buren Uurtje zijn genoemd en wat er concreet mee gebeurt. En natuurlijk wat ze zelf gaan doen. Langkemper: “Als je een flat van 320 woningen hebt, zijn verreweg de meeste woningen netjes. Vaak zorgen er maar een paar voor het zwerfvuil. Dat kun je aanpakken door mensen samen verantwoordelijk te maken voor schone portieken. Je ziet vaak vanzelf welke bewoners je daarvoor moet hebben. Dat zijn bijvoorbeeld de mensen die een briefje op hun deur hebben met ‘Geen schoenen in het portaal’. Als je deze mensen een kniptang geeft, een vuilniszak en een telefoonnummer dat ze kunnen bellen, kom je al een heel eind.”

Jongeren

Het 'Buren Uurtje' gaat ook het probleem van overlastgevende jongeren niet uit de weg. Langkemper: "We stapten op die jongens af en vroegen wat zij wilden in de buurt. En vervolgens keken we hoe ze zelf aan die oplossing konden bijdragen. De Marokkaanse jongeren waren wat moeilijker te benaderen omdat ze niet luisterden naar westerse mensen. We stapten daarom naar hun ouders. Dat waren goede gesprekken. De ouders weten nu ook wat hun kinderen doen."

Maar er gebeurde meer. "We nodigden de jongens uit in de Parse Hut (buurtcentrum Nieuwendam-Noord - red.) om daar te praten. We hadden koekjes neergezet. Sommigen begonnen ongegeneerd te eten en gooiden de rotzooi op de grond. Daar grepen we direct op in. Troep opruimen. Schoonmaken. Je zag dat sommigen zich schaamden en begonnen op te ruimen. Slechts drie van de zeventien jongeren besloten door te gaan met rotzooi trappen. Ze raakten meer en meer geïsoleerd. Ook omdat er enkele ouders bij waren." Het gesprek resulteerde onder andere in de afspraak een debatavond te organiseren. Verder kwam er een voetbaltoernooi en komt nu elke donderdag welzijnsorganisatie Dock met de Buzz waar jongeren gesprekken kunnen voeren, films kijken en spelletjes doen. Dat is allemaal mede mogelijk doordat Nieuwendam-Noord een Vogelaarwijk is. We krijgen daarom op dit moment wat makkelijker geld."

Simpel

De aanpak slaat aan. Daarom wordt het Buren Uurtje uitgerold naar heel Nieuwendam-Noord. "Soms is het zo simpel", zegt Langkemper nog eens. "Mensen die last hebben van het zwerfafval kunnen een plastic zak aan het tuinhekje knopen. Daar kunnen zijzelf en de kinderen het afval ingooien. Aan het einde van de dag gooi je de tas in de vuilcontainer. Simpel. En het werkt. Net als toen we alle bewoners een vuilniszak en plastic handschoenen bezorgden met de uitnodiging de omgeving van hun flat wat schoner te houden. Later liep ik door de buurt en zag dat het werkte. Het was niet echt schoon, maar wel schoner dan in de andere wijken."

Nick Bakker en Riekie van Hekelen van Activiteitencentrum Cremer 'EEN BUURTHUIS MOET LEVEN'

Activiteiten voor de hele buurt. Dat moet activiteitencentrum Cremer in Oud-West bieden. Beheerder Nick Bakker en zakelijk leider Riekie van Hekelen werken daar hard aan. En het lukt. Vooral kinderen weten de fantastische speelplaats te vinden. Maar er is net zo makkelijk een informatieavond over aanleunwoningen en rollators.

”Gisteren werd ik om negen uur uit mijn bed gebeld”, vertelt Nick. “De kinderen wilden weten waarom de Cremer nog niet open was. Ze waren vrij vanwege een studiedag van de leraren. En dan komen ze bij ons. Ik heb ze natuurlijk direct laten weten dat het niet de bedoeling is dat ze me wakker bellen.” Nick lacht. Het voorval kenmerkt niet alleen de behoefte aan het activiteitencentrum, maar ook de band die Nick met de kinderen heeft.” Wat dat betreft onderging de Cremer een metamorfose. Drie jaar terug vonden er wel activiteiten plaats, maar daarin zat weinig structuur. Combiwel wilde daar lijn in aanbrengen. Belangrijk daarbij was het aanstellen van een zakelijk leider. Zo kwamen Riekie en Nick bij de Cremer. Riekie: “Doel was dat we een derde van de ruimte zouden gebruiken voor Combiwel-activiteiten, een derde voor activiteiten van buurtgroepen en een derde voor particulier initiatief. Die Combiwel-activiteiten nam ik deels mee uit Buurtcentrum Plexat waar ik vandaan kwam. Zo kregen we hier cursussen voor bijvoorbeeld Tai Chi, tekenen en schilderen, en yoga.”

Nick legde contacten met de buurt. Het initiatief om zelf activiteiten te ondernemen sloeg aan. Zo kwamen er buurtbewoners die cursussen gaven in bijvoorbeeld Material Arts, zelfverdediging, kickboxen en yoga. Riekie: “Zie het als voorloper van de Wmo. Buurtbewoners komen zelf met initiatieven en wij faciliteren dat.” Nick: “Het is primair een zakelijke relatie, waarbij we de ruimte aan hen verhuren. Maar we helpen ook wel eens met een flyer of publiciteit voor hun activiteiten.”

Speeltuin

De enorme speeltuin rond het activiteitencentrum vormt de spil van de Cremer. Riekie: “Op een mooie dag lopen er al snel meer dan honderd kinderen. Dat zijn vooral kinderen uit de buurt, maar ze komen ook vanuit Bos en Lommer en Oud-Zuid.” Nick: “De speeltuin vormt het sociale middelpunt van de buurt. De kracht zit hem in de grootte, maar ook in het feit dat we spelmaterialen hebben, zoals skelters en fietsen. En er is een beheerder. Dat vinden ouders belangrijk. Hoewel de ouders wel verantwoordelijk blijven. Het is niet de bedoeling dat ze hier kinderen dropen en er vervolgens vandoor gaan. Natuurlijk gebeurt het wel eens dat een ouder boodschappen moet doen en vraagt of het kind even kan blijven. Dat is wat anders. Maar je kunt hier je kind niet van een tot vijf achterlaten en zelf de stad ingaan. We zijn geen oppas.”

Contacten

Het geheim van het succes van de Cremer schuilt in de goede contacten die Nick en Riekie de afgelopen twee jaar opbouwden met de omwonenden. Nick: “Ik kom niet uit deze buurt, maar leerde de mensen snel kennen. Dat komt doordat ik me proactief opstel. Ik spreek mensen aan, zoek contact met kinderen. Ik praat net zo makkelijk met een kind

van drie als met een tiener. Ik zeg ook praktisch wat ik denk. Dat directe spreekt veel mensen aan.”

Riekie: “We hadden hier een groep hangjongeren voor de deur. Nick stapte op hen af en nu zitten ze hier binnen.”

Nick: “Ik heb m’n leeftijd ook mee. Ik ben niet oud, maar weer net oud genoeg voor die jongens. Daardoor accepteren ze meer van me. Ik kan aardig zijn, maar ook heel streng. Ze weten met mij waar ze aan toe zijn.”

Riekie: “Het vertrouwen blijkt ook uit het feit dat buurtbewoners ons aanspreken op zaken die hier gebeuren buiten de sluitingstijd van het centrum, bijvoorbeeld als er hier een vechtpartijtje is geweest. We doen ook wat met die informatie.”

Tevreden

“Dit is het mooiste werk wat er is”, zegt Riekie. “Ik ben de hele dag met mensen bezig en werk op verschillende locaties. Dat zorgt voor enorm veel afwisseling. Bij de een moet ik zorgen dat het koffieapparaat weer werkt, bij de ander dat de contracten met de huurders goed lopen... En wat betreft de Cremer ben ik tevreden hoe het nu gaat. We zijn nu een écht activiteitscentrum voor de hele buurt. Het mag van mij alleen nog wel wat drukker worden. We hebben nu wel eens een periode dat het wat rustiger is, bijvoorbeeld wanneer de kinderen naar school zijn. Dat moeten we opvullen met andere activiteiten.”

Nick: “Dat lukt op zich wel. Zo was hier gisteren nog een informatieavond over aanleunwoningen en rollators. We zijn niet alleen een centrum voor kinderen. Iedereen weet ons ondertussen te vinden.”

Marjolein van Vessem, leidinggevende opvoedingsondersteuning 'KIJK NIET NAAR WAT VERKEERD GAAT, MAAR NAAR WAT JE WILT'

Het verkennen van grenzen is de corebusiness van pubers. Maar wat doe je als pubers stelselmatig over die grens heen gaan? Combiwel/KansWeb startte een pilot van het opvoed-programma Triple P Teens, de puberversie van het succesvolle programma voor positief opvoeden. Een gesprek met Marjolein van Vessem, leidinggevende opvoedingsondersteuning in Noord.

Triple P werkt uitstekend bij jonge kinderen. Maar is de methode ook toepasbaar op tieners? Het opvoeden van een puber vraagt immers andere vaardigheden en capaciteiten dan het opvoeden van een kind tot twaalf jaar. Het Trimbosinstituut startte afgelopen jaar een onderzoek naar deze vraag. Ze vertaalde de Australische oudercursus volgens het concept van Triple P naar de Nederlandse situatie en zocht instellingen die mee wilden doen aan een pilot. Van Vessem: "Wij lieten direct weten graag mee te willen doen. Enerzijds omdat de methodiek goed werkt bij jonge kinderen, anderzijds omdat onze huidige cursus 'Beter omgaan met pubers' niet voldoet voor ouders van pubers met écht grote problemen."

Twee soorten

"Er zijn globaal genomen twee soorten tieners", legt Van Vessem uit. "De eerste groep bestaat uit kinderen die op hun twaalfde, dertiende jaar ineens brutaal worden, hun huiswerk niet meer maken en plotseling niet meer mee willen naar oma. Ouders stellen dat zij hun kind ineens niet meer herkennen. Dat valt in de meeste gevallen wel mee. Het zijn namelijk de normale puberproblemen die redelijk goed zijn aan te pakken. Ouders van deze kinderen kunnen dan ook goed uit de voeten met de cursus 'Beter omgaan met pubers'. Deze pubers hebben over het algemeen ook een goede relatie met hun ouders." Dat geldt minder voor de tweede groep. Van Vessem: "Hierbij gaat het om kinderen waaraan ouders al hun handen vol hebben als ze twee, drie jaar zijn. Tijdens de puberteit zie je problemen die soms ernstiger zijn dan bij anderen. Ze spijbelen niet af en toe, maar regelmatig. Ze drinken niet af en toe teveel, maar drinken excessief. Voor ouders van deze kinderen voldoet de cursus 'Beter omgaan met pubers' niet. 'Triple P Teens doet dat hopelijk wel."

Damstede

Combiwel/KansWeb gaat de cursus aan veertig ouders aanbieden. Drie opvoedadviseurs en een leidinggevende volgden daartoe afgelopen voorjaar een driedaagse cursus. Na de zomer startte de werving van ouders. Hiervoor benaderde KansWeb ouders van het Damstedecollege in Amsterdam-Noord. De ouders konden kiezen uit 'Beter Omgaan met Pubers' en 'Triple P Teens'. Acht ouders meldden zich voor deze laatste cursus, waarmee deze direct vol zat.

Van Vessem: "Ouders krijgen een werkboek en een dvd. De bedoeling is dat zij in vijf bijeenkomsten en drie telefonische consulten de oorzaak van het gedrag leren onderkennen, leren op welke manier ze positief kunnen opvoeden, leren bedenken hoe ze willen dat hun kind zich gedraagt en verschillende strategieën krijgen aangereikt om het

kind te benaderen. De dvd laat onder andere kinderen in risico-situaties zien, waarbij telkens wordt gekeken hoe de ouder kan reageren.”

Contract

Van Vessem: “Triple P stelt ouders voor een contract te sluiten met hun kinderen, waarin ze afspraken maken over elkaars gedrag. Dat klinkt misschien vreemd, maar het maakt wel duidelijk wat je van elkaar verwacht. Dat is een belangrijk uitgangspunt van Triple P. Je kijkt niet naar wat verkeerd gaat, maar naar het wenselijke gedrag. Vervolgens kijk je hoe je dat positieve gedrag kunt bereiken. Dat klinkt algemeen, maar wat Triple P bijzonder maakt is de grondige aanpak. Ouders werken met behulp van een schema stelselmatig opvoedingsvaardigheden af om zo uiteindelijk het positieve gedrag te bereiken.” Een voorbeeld. Neem een kind dat stelselmatig teveel drinkt. Van Vessem: “Je lost het probleem niet op door het kind op te sluiten. Belangrijker is om eerst te onderzoeken waar het gedrag vandaan komt. Daarbij is het belangrijk dat ouders ook naar het eigen gedrag kijken. Als ouders zich elke zaterdag vol laten lopen op de voetbalclub, maakt dat het moeilijk iets anders van een kind te verwachten.”

“Probleemgedrag pak je vervolgens het beste aan door van het positieve uit te gaan. Je kunt wel tegen een kind dat uit gaat zeggen ‘En niet drinken!’, maar het enige gevolg daarvan is dat het kind boos wordt. Je kunt beter het positieve benaderen, bijvoorbeeld dat hij door de week wel boodschappen voor zijn oma doet. Vanuit dat positieve probeer je iets wat niet lekker gaat te veranderen. Dat zorgt voor een succeservaring en dat helpt om de wat ernstiger problemen aan te pakken, zoals het drinken. Daarbij moet je zakelijk en duidelijk zijn. Je geeft regels aan, bespreekt die regels en zegt ook wat de consequenties zijn van het overtreden van die regels.”

Tevreden

Het is nog te vroeg om conclusies te trekken. “Maar”, zegt Van Vessem. “de ouders die aan de eerste cursus meededen, zijn redelijk tevreden. En dat kan alleen als er ook daadwerkelijk een en ander aan het gedrag van de pubers is veranderd. Het Trimbosinstituut moet dat alleen nog wetenschappelijk onderbouwen.”

Carla van Breenen, clustermanager
'ONZE OUDERS ZIJN GEK OP EIENEN'

De ouders van de kinderen zijn sterk betrokken bij kinderdagverblijf Wereldkind in Noord. Wellicht omdat ze zelf nog veel aspecten van de Nederlandse samenleving moeten leren. "Kunnen jullie niet elke maand een spelprogramma voor ouders organiseren?"

"Liedjes zingen, bellen blazen, stoepkrijten. Alles zat in het programma voor de ouders", vertelt Carla van Breenen. Kinderdagverblijf Wereldkind in Amsterdam-Noord organiseerde afgelopen jaar speciaal voor de ouders van de kinderen een programma met de methodiek Kaleidoscoop, zodat de ouders weten wat de kinderen doen. "Ze vonden het fantastisch. Of we niet elke maand een dergelijk programma konden organiseren? We deden ook een sensopatisch spel, een spel voornamelijk gericht op voelen, waarbij we scheerschuim over vuilniszakken spoten die op de tafel lagen. De ouders keken toe. Wat is dat nou? Ja, en dan ben ik een beetje gemeen. Ik sloeg met mijn vlakke hand in het schuim en binnen de kortste keren zat iedereen elkaar met scheerschuim achterna. Ze zagen er niet uit. Aangrijpend vond ik dat een Marokkaanse moeder na afloop naar me toe kwam en bekende dat dit voor het eerst was dat ze buiten had gespeeld. Toen ze nog kind was, moest ze binnen blijven."

Roerig jaar

Kinderdagverblijf Wereldkind heeft een roerig jaar achter de rug. Het kinderdagverblijf is gevestigd pal naast het ROC van Amsterdam waar ouders inburg-erings--cursussen volgen. Het dagverblijf had zich dan ook toegelegd op schoolgebonden opvang. Van Breenen: "De wetgeving veranderde, waardoor er ineens meer taalaanbieders kwamen. DMO (Dienst maatschappelijke ontwikkeling van de gemeente - red.) kon het niet aan. Binnen de kortste keren waren er 38 taalaanbieders. Het ROC liep leeg en daarmee ook onze kinderopvang. Gelukkig zagen we die ont-wikkeling aankomen, en stelde Combiwel/KindWeb Wereldkind ook open voor reguliere opvang."

Met 38 taalaanbieders liep de organisatie al snel spaak. DMO beseftte dat 38 taalaanbieders onwerkbaar was en dit werd terug gebracht tot minder taalaanbieders, waaronder het ROC. "We hadden toen nog wel te maken met de 4 euro regeling. Dat is een regeling dat kennissen kunnen oppassen voor 4 euro per uur. We stapten daarom naar het Stadsdeel omdat dat niet de bedoeling is. Kinderen van deze ouders moeten naar de Voorschool omdat ze anders met een achterstand aan de basisschool beginnen. Het Stadsdeel was het daarmee eens, zodat Wereldkind binnen de kortste keren vol zat. Zo vol, dat we binnenkort een nieuw verblijf voor schoolgebonden opvang willen gaan openen in de wijk De Banne."

Geen koppeling

Het bijzondere van Wereldkind is verder dat ze een Voorschool zijn die niet is gekoppeld aan een specifieke basisschool. "Dat komt omdat de ouders op de inburgeringscursus over het algemeen nog geen keuze voor een basisschool hebben gemaakt en uit heel Noord komen, terwijl het juist voor deze kinderen enorm belangrijk is dat ze de

Voorschool volgen. We kozen voor de methodiek van Kaleidoscoop, wat een beetje naar Montessori neigt. Belangrijkste voordeel daarvan is dat je met Kaleidoscoop zonder problemen kunt instromen in een basisschool waar ze een andere methodiek hanteren. Andersom is dat over het algemeen moeilijker. Ander voordeel is dat je deze methodiek al kunt gebruiken bij kinderen vanaf zes maanden.”

Het afgelopen jaar zijn alle leidsters gecertificeerd om met Kaleidoscoop te werken en zijn alle ruimtes hier ook voor ingericht. “Het voordeel is dat ik hier met een enthousiast team werk dat open staat voor vernieuwing. Ze vinden het ook heel prettig om te werken met Kaleidoscoop.” Kaleidoscoop richt zich op een vast ritme, waarbinnen kinderen zelf keuzes moeten maken. Bijvoorbeeld voor de huishoek of de bouwhoek. Die keuzes worden voor- en nabesproken met de kinderen. Verder is het taalaanbod groot en werken ze met thema’s. “Afgelopen jaar hadden we het thema ‘Planten’”, vertelt Van Breenen. “We hadden een zandbak gekocht en volgestort met tuinaarde en daar hebben we met de kinderen komkommer en tomaat gekweekt. Ze vonden het schitterend. We lieten ze een komkommer halen, maar onderweg namen ze er al een hap uit. En natuurlijk verdween er wel eens een tomaatje. Dit jaar hebben we een appelboom en aardbeien. Ik hoop dat dit een succes wordt.”

Paasbrunch

Ouderbijeenkomsten vormen ook een belangrijk onderdeel van de methodiek. “Ouders zijn ook sterk bij het kinderdagverblijf betrokken. Zo hebben we morgen een Paasbrunch waar het weer heel druk zal zijn en de ouders nemen zelf specialiteiten mee die in hun thuisland worden gegeten. Onze ouders zijn ook gek op eieren. Maar we hebben ook bijeenkomsten over bijvoorbeeld opvoedondersteuning, gezonde voeding en voorlezen. Zo heeft Stadsdeel Noord op de voorschooldag alle kinderen en ouders het boekje ‘Mijn eerste Van Dale’ gegeven met een uitleg hoe je het kan gebruiken. Je merkt alleen dat sommige kinderen met hun taal inmiddels al verder zijn dan hun ouders. Zo’n boek stimuleert beiden dan om er verder aan te werken.”

Marloes Vermeulen en Berin Tezcan van Geef Het Door 'VRIJWILLIGERS TELDEN WEER MEE, WAREN WEER BELANGRIJK'

Enthousiaste vrijwilligers die mensen uit hun netwerk attent maken op verborgen subsidiepotjes. Dat is het geheim van het project 'Geef Het Door' dat Combiwel van april 2008 tot januari 2009 uitvoerde in Oud-West. Een gesprek met Marloes Vermeulen, leidinggevende van de wijkpost voor ouderen en ouderenconciërges en Berin Tezcan, coördinator activiteiten burgers uit een andere cultuur.

”Eerlijk gezegd, vroeg ik me in het begin wel af of het project een succes zou worden”, bekent Marloes. “Ik twijfelde vooral over de vraag of het ons zou lukken voldoende vrijwilligers te vinden. We hadden immers als doel gesteld om honderd huishoudens te bezoeken en dat zou niet zonder vrijwilligers lukken.” Berin Tezcan lacht: “Ik zei toch dat het zou lukken. Ik kende genoeg vrijwilligers in het Huis van de Buurt en De Ontmoeting (zie pagina 24 - red.). Zij willen graag iets betekenen voor een ander.” Berin vond al snel negentien vrijwilligers, twaalf van Marokkaanse afkomst en zeven van Turkse afkomst. In het tweede deel van het project kwamen daar nog eens negen vrijwilligers bij. In dit geval ging het om ouderen.

Armoedebestrijding

De vrijwilligers speelden een cruciale rol in Geef Het Door. Idee voor het project ontstond toen Nel Klaasse Bos en Marloes Vermeulen van Combiwel spraken met enkele vertegenwoordigers van Stadsdeel Oud-West over de armoedebestrijding in de wijk. Het bleek dat geld overbleef in potjes die waren bestemd voor mensen met een laag inkomen, zoals de bijzondere bijstand, de zorgtoeslag, de huurtoeslag, de ziekte-kosten-toeslag en de kwijtschelding van gemeentebelastingen. Belangrijkste oorzaak hiervan was dat mensen de weg naar die potjes niet wisten te vinden. Vervolgens was het nog maar een kleine stap naar het idee van Geef Het Door; laat vrijwilligers mensen in hun eigen sociale netwerk bezoeken om ze te informeren over de voorzieningen om hun inkomen te verruimen.

Training

Berin: “Vervolgens ging ik op zoek naar vrijwilligers. Ze kregen eerst een training, waarin we hen vertelden welke voorzieningen er waren. Zo kregen ze folders in het Turks, Marokkaans en Nederlands. Het was niet de bedoeling dat ze alle regelingen door en door zouden kennen. Dat is niet te doen. Ze moesten mensen op het goede spoor kunnen zetten en vervolgens doorverwijzen naar bijvoorbeeld de sociaal raadslieden of het maatschappelijk werk. Die konden vervolgens helpen met het aanvragen van de voorzieningen.” Het project bestond uit twee delen. In het eerste deel bezochten vrijwilligers van Marokkaanse en Turkse afkomst mensen uit hun netwerk. In het tweede deel bezochten oudere vrijwilligers mensen uit hun netwerk. Die laatste vrijwilligers werden vooral gevonden via de wijkpost voor ouderen. Marloes: “We denken dat vrijwilligers met een andere culturele achtergrond en oudere vrijwilligers een makkelijker ingang hebben bij de doelgroep omdat ze daar zelf deel van uitmaken.”

Bang

Uiteindelijk bezochten de Turkse en Marokkaanse vrijwilligers 98 huishoudens en de oudere vrijwilligers 71 huishoudens. Marloes: “Een gebrek aan informatie bleek niet het enige probleem bij het aanvragen van de financiële voorzieningen. Mensen vonden formulieren soms te ingewikkeld.” Berin: “Ze waren soms ook bang informatie te geven. Waarom willen ze dat allemaal weten? Krijg ik nu geen problemen met mijn uitkering?” Marloes pakt ondertussen een overzicht van de resultaten erbij. “Het heeft geholpen”, zegt ze. “Er was weliswaar niemand die geen enkele voorziening had, maar we konden de meesten informeren over andere voorzieningen. Die lagen niet altijd op het financiële vlak, maar bijvoorbeeld ook op het gebied van woningaanpassing. We hebben deze mensen doorverwezen naar de ouderenconciërges, de wijkpost voor ouderen, de sociaal raadsliden of het maatschappelijk werk.”

Succes

“Het was een succes”, stelt Berin. “Niet alleen vanwege de financiële voorzieningen, maar ook omdat de vrijwilligers een enorme stimulans kregen. Ze vonden het leuk om mensen te helpen. Daardoor telden ze weer mee, daardoor participeerden ze weer in de samenleving. Ik denk dat we dat aspect niet moeten vergeten.” Marloes valt haar bij: “De vrij-willigers kregen van dit project een enorme opsteker. Wat dat betreft was het belangrijk dat de stadsdeelwethouder en ambtenaren aanwezig waren bij de presentatie van het project. Dat was enorm belangrijk voor hun vertrouwen. Ik denk dat de vrij-willigers met de ervaring die ze hiermee hebben opgedaan straks wellicht makkelijker solliciteren.”

Het is de bedoeling dat het project een vervolg krijgt.

**Sandra Siere, projectmanager Combiwel Suriname
'WE VERGROTEN ONZE WERELD'**

"We hebben een zaadje geplant en dat groeit nu verder uit", zegt Sandra Siere over de activiteiten van de Stichting Combiwel Suriname. Het begon begin 2008 met naschoolse activiteiten en via de voorschool richt Combiwel zich nu op het opzetten van een zorgstructuur voor de jeugd.

"Een tot twee uur voor aanvang staan de kinderen al op school om mee toe doen met de naschoolse activiteiten", vertelt Sandra Siere. "We bieden nu op vier scholen twee uur per week sport en spel. En dat slaat aan. Telkens doen er veertig tot honderd kinderen mee."

Overschot

Combiwel startte in 2007 met haar activiteiten in Suriname. Aanleiding was een financieel overschot bij de kinderopvang dat Combiwel op een sociaal-maatschappelijke manier wilde investeren. "Dat werd Suriname omdat een deel van onze klanten een Surinaamse achtergrond heeft" vertelt Sandra. "We onderzochten eerst de behoefte vanuit Suriname", vervolgt zij. "Dat bleken activiteiten voor sport en spel te zijn, bij voorkeur gekoppeld aan een school of een wijk. Ik vertrok vervolgens in oktober 2007 voor vier maanden naar Ressorst Blauwgrond om deze activiteiten op te zetten. Dat leidde er uiteindelijk toe dat vier van de vijf scholen wekelijks een sport- en spelmiddag houden. Op de vijfde school krijgen kinderen eens in de twee weken bijles en huiswerkbegeleiding. We bereiken op die manier elke week ongeveer 350 kinderen. De begeleiding is in handen van twintig mensen die al betrokken zijn bij de school, bijvoorbeeld als leraar, schoonmaker of bewaker. Ze ontvangen hiervoor een vrijwilligersvergoeding van 10 Surinaamse dollar per uur, ongeveer 3 euro. Dat is zodanig dat ze er geen baantje meer bij hoeven te nemen en betrokken blijven bij de school."

Stichting

De activiteiten werden ondergebracht in de Stichting Combiwel Suriname. En ze bleven niet onopgemerkt. De Dienst Maatschappelijke Ondersteuning (DMO) van de gemeente Amsterdam benaderde Combiwel met de vraag om een peuterspeelzaal met voorschool op te zetten. Sandra: "DMO heeft een internationale verplichting tegenover Paramaribo. En ze wilden een voorschool omdat kinderen daar over het algemeen met een achterstand op de basisschool komen. Dat komt onder andere omdat voor veel kinderen het Nederlands de tweede taal is, terwijl het onderwijs wél in het Nederlands wordt gegeven."

Combiwel voerde gesprekken op scholen, regelde ruimte via het Ministerie van Onderwijs en haalde Surinaamse leidsters naar Nederland voor opleiding en training. Sandra: "Ondertussen benaderde DMO ons ook voor deelname aan het opzetten van een zorgstructuur voor de jeugd op wijkniveau. We doen dat samen met andere Amsterdamse instellingen op het gebied van de jeugdzorg, de jeugdpsychiatrie en de jeugdgezondheidszorg, zoals Altra, Spirit, ABC, de Bascule en de GGD. Ressorst Blauwgrond is daarbij uitgekozen als prioriteitsgebied omdat wij daar al actief waren. We hebben er destijds een zaadje geplant en dat groeit steeds verder uit."

Voordeel

“Het mooie is dat wij er ook veel van leren”, stelt Sandra. “Dat is niet alleen in het voordeel van onze klanten met een Surinaamse achtergrond, maar ook van onszelf. We vergroten onze wereld. Twee peuterleidsters van daar komen hier drie weken meedraaien op onze voorscholen. Zo leren we dat we de waarheid niet in pacht hebben. En dat we gebruik moeten maken van de energie van mensen. Dat heb ik althans geleerd.”

Ambulant jongerenwerker Mohamed Ajuau 'NEEM JONGEREN SERIEUS EN BELOON ZE'

'Sportman Osdorp van het jaar 2005.' Dat staat op de plaquette op zijn bureau. Mohamed Ajuau is niet alleen een bevlogen ambulant jongerenwerker, maar ook een begenadigd kickbokser. En een voorbeeldfiguur voor de jongeren met wie hij in Amsterdam-Osdorp werkt. "Ik heb in de loop van de tijd wél een band met ze opgebouwd."

Te mooi om waar te zijn. Dat vond de directeur van een Rotterdamse woningcorporatie toen hij op een woonbeurs de presentatie bezocht van het Jongerenplatform Osdorp Zuidwest Kwadrant. "Dat was letterlijk wat hij zei na afloop van de workshop die onze jongeren daar verzorgden", vertelt Ajuau. Het is inderdaad opmerkelijk dat een groep jongeren die in het verleden overlast bezorgde ineens betrokken is bij allerlei buurtactiviteiten. Een en ander is het gevolg van een convenant dat de jongeren tekenden met woningcorporatie Stadgenoot, bewonerscommissie De Drie Wachters, VVE besturen en het Jongerenwerk van Combiwel/KansWeb. Ajuau: "Het begon allemaal een jaar of twee terug. Buurtbewoners klaagden over de overlast die de jongens bezorgden. We organiseerden daarom vanuit Buurtcentrum Ossejan een debat met onder andere de woningcorporatie. Daaruit ontstond het idee een buurtfeest te organiseren. Ze wilden op die manier laten zien dat ze het beste voor hebben met de wijk. Zo is het gaan rollen."

Respect

Het convenant gaat er vanuit dat alle partijen elkaar respecteren. In het convenant staan enkele basisbeginselen, zoals dat iedereen werkt aan onderling begrip en een prettige buurt. Verder beloven de jongeren niet mee te doen aan vernielingen en zich te onthouden van negatief gedrag, zoals kwetsend taalgebruik en intimidatie. Maar het convenant gaat verder. De jongeren beloven ook mee te doen aan buurtgerichte activiteiten en regelmatig te overleggen met de woningcorporatie. Daar staat wel een en ander tegenover. Zo mochten de jongeren als beloning een weekendje weg naar België en een kickboxgala bijwonen.

Ajuau: "De jongens zien met het convenant dat de buurt hen serieus neemt. Dat is heel belangrijk. Verder heeft het convenant het voordeel dat je alle partijen ergens op kan aanspreken."

Veel discussie vergde het opstellen van het convenant niet. Ajuau: "We gingen met de jongens bij elkaar zitten, wat brainstormen en zo kwamen deze punten eruit. Stadgenoot wilde graag dat we een zelfstandige jongerenorganisatie zouden worden, maar dat vonden we nog een stap te ver. Je moet de lat niet direct te hoog leggen. Nu loopt het via Combiwel/KansWeb en dat gaat goed."

Buurtmaaltijd

Het mooie van het convenant is dat het in praktijk werkt. "De jongens hebben een buurtmaaltijd georganiseerd, waren betrokken bij een buurtfeest en bezoeken geregeld de

vergaderingen van Stadgenoot. Natuurlijk hebben ze daar niet altijd zin in, maar dan leg ik uit dat het belangrijk is dat ze hun zegje doen. Op die manier kunnen anderen namelijk rekening met ze houden. En het werkt. Ze komen, doen hun zegje.”

Groot voordeel van de aanpak van Ajuau is dat buurtbewoners en jongeren elkaar nu kennen. “Je loopt met die jongens over straat en ineens stapt er een van de jongens op een vrouw af en begint een praatje. ‘Dat is die vrouw van het buurtfeest’, legde hij later uit. Mensen kennen elkaar weer, spreken elkaar weer aan. Natuurlijk is het een vaste groep buurtbewoners die op de activiteiten afkomt, net zoals wij een vaste groep jongens hebben. Maar de drempel om elkaar aan te spreken is absoluut lager. De overlast is ook minder geworden en de buurtbewoners zijn enthousiast.”

Daarmee zijn nog niet alle problemen opgelost. “Natuurlijk blijven er rotte appels”, zegt Ajuau. “Maar ‘rotte appels’ kunnen ook veranderen. Daarom willen we weer graag een centrum waar de jongens kunnen komen. Dat hebben we sinds de sloop van de Ossejan niet meer. Het gevolg is dat we nu werken met een vaste groep jongens en dat er geen nieuwe bijkomen. Met een centrum kunnen ze langskomen en bereiken we ook nieuwe jongens. Gelukkig heeft Stadgenoot ons een nieuwe ruimte beloofd. Dat is natuurlijk ook een erkenning van ons werk. En zo zien de jongens het ook. We zijn nu bezig om de feestelijke opening voor te bereiden.”

Michael Winkler, leidinggevende naschoolse opvang 'SPELEN IS DE VOORNAAMSTE BEZIGHEID VAN KINDEREN

'Kinderopvang combineren met een peuterspeelzaal. Het klinkt simpel, maar de regelgeving kan enorme barrières opwerpen. Dat ondervindt Michael Winkler, leidinggevende peuterspeelzalen en naschoolse opvang in Oud-West. Hij zette de gezamenlijke kinderopvang/peuterspeelzaal op bij basisschool De Vlinderboom. "De kinderen vinden het fantastisch. En daar gaat het natuurlijk om."

"Afgelopen zomer zijn we begonnen met de kinderopvang in basisschool De Vlinderboom", vertelt Winkler in zijn piepkleine kantoortje in De Vlinderboom. "We hadden hier alleen een peuterspeelzaal 't Vlindertje, maar wilden graag naschoolse opvang voor vier tot twaalfjarigen en een combinatie van peuterspeelzaal en kinderdagverblijf voor kinderen van twee tot vier jaar. Een van de redenen daarvoor was dat De Vlinderboom een meer diverse groep leerlingen wilde hebben. Het idee was dat we door het bieden van kinderopvang ook kinderen van werkende ouders aan 't Vlindertje verbinden. En die kinderen kunnen dan uiteindelijk doorstromen naar de basisschool. Op die manier zou de zwarte Vlinderboom wat kunnen verkleuren."

Weinig verschillen

De peuterspeelzaal/kinderopvang startte dit schooljaar met vijf, zes kinderen in de kinderopvang en vijf, zes op de peuterspeelzaal. Daarmee zat de groep zo goed als vol. "Inhoudelijk zijn er niet zoveel verschillen tussen kinderopvang en peuterspeelzaal", vertelt Winkler. "Spelen is toch de voornaamste bezigheid van kinderen van twee tot vier jaar. Wel besloten we over te stappen naar de voorschoolse methodiek van Kaleidoscoop. Dat past beter bij het karakter van deze school. De Vlinderboom is namelijk een school voor natuurlijk leren. Dat is een lesvorm waarbij de theorie de praktijk volgt. Kinderen werken veelal zelfstandig op projectbasis. Kaleidoscoop past daar bij, onder andere omdat het kinderen leert keuzes te maken. Die omslag maak je natuurlijk niet in een maand, dat vraagt over het algemeen wat meer tijd. We zijn in elk geval begonnen met een gezamenlijke training van onze leidsters en de docenten van de onderbouw."

Broodje eten

De peuterspeelzaal heeft twee groepen, een ochtend- en een middaggroep. Winkler: "Als de ochtendgroep naar huis gaat, gaan de kinderen van de kinderopvang eten. Op het moment dat die kinderen aan tafel gaan, gaan de kinderen van de ochtendgroep in een kring zitten. Ze doen nog een spelletje en maken zich ondertussen klaar om weg te gaan. Dat gaat opmerkelijk soepel. In het begin wilden de ochtendkinderen nog wel een broodje mee-eten, maar door elke dag volgens een vaste structuur te werken en veel rust te bieden, zagen de kinderen snel de verschillen."

"De middaggroep komt om half een en sluit zich aan bij de kinderen van de kinderopvang", vervolgt Winkler. "Ze doen dan ook deels mee aan de buitenschoolse activiteiten van de school. Dan gaat het natuurlijk wel om activiteiten die zijn toegesneden op deze groep, zoals creatief plakken en peuterdans."

Het programma Kaleidoscoop is overigens zodanig dat de ochtend- of middaggroep van de peuters niets mist. Winkler: “Het is een programma dat voor deze jonge kinderen nog vooral is gericht op spelen, keuzes maken en het werken met materiaal. Ze zijn niet de hele dag met een project bezig.”

Integratie

“De integratie van de kinderopvang en de peuterspeelzaal is me erg meegevallen”, zegt Winkler. “Je ziet de kinderen genieten. En dat is natuurlijk het belangrijkste. De samenwerking tussen de groepsleiding en de docenten verloopt ook erg goed. Het enige waar ik tegenaan loop is de regelgeving. Door de combinatie van peuterspeelzaal en kinderopvang hebben we namelijk te maken met verschillende voorschriften. Zo mogen schoolkinderen blijkbaar zonder problemen door glazen deuren vallen, maar voor kinderen in de kinderopvang moet er in de deuren gewapend glas zitten. Moet een school nu overal gewapend glas inzetten? En hoe zit het met de certificering? De kinderopvang van Combiwel is HKZ gecertificeerd, maar De Vlinderboom als nieuwe locatie nog niet. Aan mij de schone taak beide groepen voor te bereiden op certificering.”

De regelgeving kost Winkler af en toe hoofdbrekens. Toch vormt de integratie van allerlei opvangvormen de toekomst. Winkler: “Afgelopen week was ik op een studiedag over de toekomst van de brede scholen in Oud-West. Daar werd de verwachting uitgesproken dat scholen zoals we die nu hebben langzaam maar zeker zullen verdwijnen. Daarvoor in de plaats komen kindcentra die opvang, onderwijs en activiteiten in allerlei vormen zullen bieden.”

Hugo Brown, projectcoördinator jongerenwerk Gein 'LAAT JONGEREN HUN TALENTEN ONTDEKKEN'

Combiwel nam begin 2008 het jongerenwerk in Gein (Amsterdam Zuidoost) over en sindsdien zet Hugo Brown activiteiten op vanuit een klein kantoortje aan de Nieuwlandhof. Doel van het Stadsdeel was een brede talentontwikkeling van jongeren. Brown zorgt er nu voor dat jongeren hun talenten ontdekken en ontwikkelen in een stimulerende omgeving.

”Dit is de mooiste baan ter wereld”, zegt Hugo Brown gedecideerd. “Ik houd van jongeren. Bijna alles heb ik voor ze over. Ik kan ook niet zonder het contact met de groep. Je moet me niet wegstoppen in een managementfunctie. Pas nog ging ik met een groep van 20, 25 tieners bowlen bij Knijn en een hapje eten bij McDonalds. Dat was natuurlijk klieren onderweg. Ik boos, zij boos. En aan het eind lachen we met z’n allen. Dat is heerlijk. Net als wanneer je een jongen van dertig tegenkomt en hij je voorstelt aan zijn vrouw en kinderen. ‘Dit is de man door wie ik ben wat ik ben’, zegt hij dan. ‘Toen ik twaalf was, had ik niks. Maar hij kocht limonade voor me, luisterde naar me.’ Dat is ook het mooie als je al zo lang in Zuidoost werkt. Iedereen kent je en jij kent iedereen. Ik werk hier sinds ’86 en zou nergens anders willen werken.”

Talenten

Brown zette de activiteiten op met projectleider Sandra Siere en jongerenwerkers Maykel Willems en Viera Sullivan: “De bedoeling is dat we activiteiten opzetten waarmee we jongeren de kans geven hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Zo hopen we dat ze uiteindelijk doorstromen naar een reguliere vereniging. We zetten daarbij in op sport en sociaal-culturele projecten. Dat is niet altijd even makkelijk, want het Stadsdeel vindt dat we vraaggericht moeten werken. Maar de jongeren weten vaak zelf niet wat ze willen. Gelukkig zien we vaak zelf welke vaardigheden ze kunnen ontwikkelen. Zo hebben we vorig jaar het Geinteam opgezet, een soort klussendienst. En natuurlijk hebben we onze activiteiten op sport- en sociaal-cultureel gebied.”

Preventie

“Daarnaast hebben we nog onze preventieactiviteiten”, zegt Brown. “Dat houdt in dat we jongeren die dreigen af te glijden weer op het goede spoor proberen te krijgen. Dat kan door activiteiten te bieden aan een groep die er bijvoorbeeld een rommeltje van maakt op een parkeerplaats. Het kan ook individueel door contact te leggen met ouders, school, Jeugdzorginstelling Spirit of het Opbouwwerk.” Het leeuwendeel van het werk bestaat echter uit talentontwikkeling. Zo biedt Combiwel elke dinsdag zaalvoetbal/pleinsport. “Gedurende de koude maanden voetballen we in de zaal, gedurende de warme dagen op het plein. Daar doet telkens een groep van ongeveer vijftien jongens en een enkele meid aan mee. Vrijdag hebben we een instuifcompetitie in de Sporthal Gaasperdam. Jongens maken zelf teams en spelen een onderlinge competitie. En aan het eind is er een winnaar, een hand en een beker.” Verder zijn er op sportgebied nog de sport- en speldagen op de pleinen in Gein. “We bieden dan voetbal, trefbal, slagbal, tafeltennis, tennis... afhankelijk van de mogelijkheden die het plein biedt.”

Brass

Naast de sportactiviteiten zijn er ook nog sociaal-culturele projecten, zoals urban cooking, brasslessen - Brown spreekt liever van Caribische drums - en de productie van een videoclip. Daarbij sprong vooral het project Transito eruit. Brown: “Dat deden we samen met het ROC en de stichting OE. Doel was Amsterdamse jongeren in contact te brengen met jongeren in Suriname, zodat ze daar konden ervaren wat armoede is. Negen van onze jongeren deden mee. Ze kregen een leeftijdgenoot van een Surinaamse basisschool aan zich gekoppeld bij wie ze ook leefden. Dat was in het arme deel van Paramaribo. Onze jongeren moesten ook lessen op de basisschool verzorgen en maakten uitstapjes naar een weeshuis en een instelling voor drugsverslaafden. Het maakte allemaal diepe indruk.”

Tevreden

Brown kijkt tevreden terug op het eerste jaar. “De activiteiten kwamen wat stroef op gang”, vertelt hij. “Dat komt vooral omdat we geen eigen ruimte hebben en afhankelijk zijn van de openbare ruimte. Maar tijdens de wintermaanden komt bijna niemand buiten. Dat veranderde in april, mei toen het mooi weer werd. Sindsdien loopt het goed en heeft Combiwel een duidelijke plaats in Gein. Het mooie daarvan is dat je jongens nu ook iets kunt bieden. Zo had ik een jongen die graag brass wilde drummen, maar kampte met een enorme faalangst. Hij deed mee aan een cursus bij ons, maar durfde niet meer te drummen toen hij er achter kwam dat er jongens bij zaten die al wat ervaring hebben. We hebben hem toe mee laten helpen met het maken van een flyer. Dat gaf hem zo’n kick dat hij ook begon met drummen. En nu speelt hij gewoon mee.”

De videoclip is te vinden op www.bijlmerstyle.blogspot.com.

Annet Staal en Wanda Bosbaan over de pilot 'Ik eet en beweeg' **PLEZIER IN BEWEGEN EN GEZOND ETEN**

Ik eet en beweeg. Zo heet het programma waarmee negen peuterspeelzalen in maart 2008 startten. Leidsters merkten namelijk dat kinderen langzamerhand zwaarder werden en met een bewegingsachterstand op de speelzaal kwamen. Een gesprek met Wanda Bosbaan, peuterleidster en beweeg-kriebeltrainer en Annet Staal, leiding-gevende opvoedpunten. "Ouders willen het beste voor hun kind en zijn daarom al snel bang dat het niet genoeg eet."

"Zwaarder worden, is iets wat geleidelijk gebeurt, waardoor je het niet direct merkt", vertelt Wanda die al 22 jaar als peuterleidster werkt. "Wat mij vooral opvalt, is dat meer peuters met een bewegingsachterstand bij ons komen. Zo merk ik dat veel kinderen moeite hebben om de zandbak in te klimmen. Als je er over nadenkt is dat ook niet zo vreemd. Peuters hoeven bijna niet meer zelf te bewegen. Ouders brengen hen overal naartoe op de achterbank, in de buggy of in de fietskar. En ze tillen het kind ook nog eens in en uit, waardoor het zelf bijna niets meer hoeft te doen."

Plezier

De peuterspeelzalen, Sportbuurtwerk en het Opvoedpunt zochten een oplossing die preventief en leuk moest zijn. Plezier in gezond eten en in lekker bewegen. Annet: "We zochten een programma waar zowel de peuters en hun ouders als onze leidsters plezier aan konden beleven. Dat vonden we in het programma 'Beweegkriebels' van het Nederlands

Instituut voor Sport en Bewegen. Dat programma laat kinderen spelenderwijs bewegen en biedt ouders en leidsters ideeën, tips en informatie. Samen met het Opvoedpunt en een diëtiste van Amsterdam Thuiszorg breidden we het programma uit naar gezond eten. Negen peuterspeelzalen, verbonden met vijf voorscholen, gaven 5 maart 2008 de aftrap voor het project in Sporthal De Pijp. Op dat moment waren al enkele leidsters getraind in het programma. Wanda was een van de leidsters die deze training volgde. "Vervolgens legde ik het programma uit aan onze leidsters en benadrukte daarbij het belang van voldoende beweging en gezonde voeding. Op zo'n moment merk je toch enige weerstand tegen het bewegen. Knutselen is een veilige activiteit, bewegen is dat minder. Daarvoor moet je toch enige schroom overwinnen. Je loopt niet zomaar als olifant of aap door de zaal om de peuters mee te krijgen. Toch is dat wel hetgeen dat werkt. Als je zelf plezier in bewegen hebt, krijgen de kinderen dat vanzelf ook. Tijdens de training lieten we de leidsters daarom gekke dingen doen, zodat ze op de groep ook makkelijker hun schroom kunnen overwinnen. Daarnaast legden we uit dat je voor een beweeg-programma geen ingewikkelde materialen nodig hebt, maar dat je met bierviltjes en knijpers al allerlei leuke bewegingsactiviteiten kunt doen. En als je een kwartiertje over hebt, kun je simpel even 'Jan Huijgen in de ton' spelen."

Fristi

"De diëtiste van Amsterdam Thuiszorg en de Opvoedadviseur adviseerden gezamenlijk over de voeding. Tijdens de training aan de leidsters, maar ook tijdens bijeenkomsten aan

ouders. Ze vertelden wat een kind dagelijks nodig heeft en dat het ontbijt een belangrijke start van de dag is. We merkten namelijk dat sommige kinderen zonder ontbijt op de peuterspeelzaal kwamen. ‘Ik krijg er niets in’, verontschuldigt de ouder zich dan. ‘Jullie lukt dat beter.’ We staan op het standpunt, dat ontbijt en verzorging de eerste verantwoordelijkheid van de ouders is. Maar we kunnen wel een en ander zeggen over gezonde traktaties en hoe de speel-zalen tussendoortjes en drinken verstrekken.”

“De diëtiste informeerde ook over wat er allemaal in voeding zit”, zegt Wanda. “Dat was voor ouders vaak een ‘eyeopener’. Neem Fristi. Dat heeft het imago van een gezonde drank, maar zit boordevol suiker. Of een croissant wat ouders een kind wel eens toestoppen. Dat zit vol met vet. Tijdens de ouderbijeenkomsten maakte de diëtiste dat heel inzichtelijk met gele legosteentjes voor vet en witte legosteentjes voor suiker. Het leuke is dat een leidster naar aanleiding hiervan heeft besloten de kinderen alleen nog biologische producten te geven.”

Aandacht

Annet: “Ouders zijn soms bang dat een kind niet genoeg te eten krijgt. Je hoopt dat ze door een leuke informatiebijeenkomst gaan nadenken. En dat ze zelf aandacht besteden aan welke verbeteringen ze in hun voedingspatroon kunnen aanbrengen, bijvoorbeeld door de tijd te nemen voor het ontbijt.”

Wanda: “We merken dat het programma aanslaat. Op ouderbijeenkomsten herkennen ouders veel bij elkaar en op de meeste peuterspeelzalen zijn ze er lekker mee bezig.”

Wanda: “Een volgende stap kan zijn dat peuterspeelzalen een half uur bewegen per dag - net als bijvoorbeeld knutselen - opnemen in het pedagogisch programma”. Annet: “Bovendien willen we dit programma graag uitbreiden naar alle peuterspeelzalen, naar de groepen 1 en 2 van de voorscholen en naar overige voorscholen.”

Jaap van der Baan, manager Bedrijfsvoering’ ‘WE BLIJVEN ALERT OP DE CONTRACTEN’

De nieuwe afdeling Bedrijfsvoering startte voortvarend in 2008. Ze zegde schoonmaakcontracten op, regelde de centrale inkoop van kantoorartikelen en nam de telefonie onder de loep. “Ons doel is om stabiliteit te hebben in de exploitatie van de organisatie, en de kosten in de greep te hebben”, stelt manager Jaap van der Baan.

”Uiteindelijk lukte het ons een kostenbesparing van tien procent te realiseren”, stelt Jaap van der Baan. Hij spreekt over de herijking van de schoonmaak-contracten. “We hebben eerst alle schoonmaak-contracten opgezegd. Vervolgens zijn we gaan onderhandelen over nieuwe contracten. Daarbij zeiden we niet dat het per se goedkoper moest. Dat werkt namelijk niet. We legden de aanbieders voor een kostenbesparing te realiseren zonder in te binden op de kwaliteit. Als dat niet mogelijk was, keken we samen waar we kosten konden besparen. Bijvoorbeeld door de werkzaamheden opnieuw in te richten. Op die manier sloten we verbeterde contracten af met zeven van onze aanbieders. Met één aanbieder zijn we niet verder gegaan omdat we niet tevreden waren over de geleverde kwaliteit. Dat had niets met de prijs te maken.”

De herziening van de schoonmaakcontracten was een hele klus. Combiwel heeft ongeveer 120 locaties in beheer en al die locaties moeten worden schoongemaakt. Toen de afdeling Facilitair van Bedrijfsvoering met de inventarisatie begon, was niet exact duidelijk met hoeveel bedrijven Combiwel zaken deed. Na onderzoek bleek het om contracten te gaan met acht schoonmaakbedrijven. Van der Baan: “De klus is nu geklaard. Maar we blijven alert. Wellicht gaan we op termijn over naar minder aanbieders om zo voordeel te halen uit de schaalgrootte. We zullen echter geen contract afsluiten met één bedrijf. Dat brengt teveel risico’s met zich mee, want als het scheef loopt, loopt het op alle locaties scheef.”

Fusie

Jaap van der Baan is manager van de afdeling Bedrijfsvoering. Die afdeling startte 1 juli 2008. Hierin werden de ondersteunende stafdiensten Facilitair, ICT en Secretariaat opgenomen. Het oprichten van de afdeling was in feite een logisch vervolg op de fusie van Combiwel met KansWeb/KindWeb. Bedrijfsvoering moest de verschillende processen van de organisaties integreren. Speerpunt werd de centrale inkoopfunctie. Daarbij ging het niet alleen om de schoonmaak, maar bijvoorbeeld ook om kantoorartikelen, energieleverantie, meubelen, intern transport en ICT. “We zijn op lokaal niveau bezig met de upgrading van de hard- en software. Geloof het of niet, maar we hadden nog enkele machines die draaien op Windows 98. We zorgen er nu voor dat alle medewerkers gebruik kunnen maken van Outlook. Ik ben voor de organisatie erg blij met de ICT-investeringen die we in 2008 hebben kunnen doen”

Beheer

Een leuke klus, vindt Van der Baan de herijking van de schoonmaakcontracten. Maar inmiddels zit hij alweer midden in andere grote projecten. Ten eerste gaat het om het

beheer van de locaties. “Daarvoor wil ik een meer professionele structuur neerzetten. Op die manier kunnen we onder andere permanent ruimten verhuren aan derden. Dat gebeurt overigens nu ook al. Zo gebruikt samenwerkingspartner Cordaan een deel van ons buurtcentrum Cascade. In ruil daarvoor mag onze wijkpost voor ouderen De Pijp in het Cordaangebouw d’Oude Raai zitten. De professionalisering van het beheer wordt ook ingegeven door het feit dat onze klanten en opdrachtgevers dat in toenemende mate van ons verwachten. Vandaar is het belangrijk dat wij ons kwalificeren als professioneel beheerder van maatschappelijk vastgoed.

Telefonie

Een ander punt is de telefonie. “Je houdt natuurlijk altijd een bepaalde basis vaste telefonie”, legt Van der Baan uit. “Maar daarnaast is veel mogelijk. Je moet alleen wel precies weten wat je wilt want er zijn veel spelers op de markt en ze beloven allemaal erg veel. We hebben nu in elk geval een gunstig contract gesloten voor de centrale inkoop van tikken. Op lange termijn wil ik kijken of vaste telefonie nog wel noodzakelijk is.” Hij wijst naar het toestel op zijn bureau. “Kijk. Dat is mijn toestel. Maar heb ik wel een vast toestel nodig? Ik denk dat er inmiddels zakelijke bundels voor mobiele telefonie zijn te vinden waar Combiwel prima mee uit de voeten kan. Dat biedt voordelen in het gebruik omdat mensen dan beter bereikbaar zijn en sms-berichten kunnen sturen. Maar het levert ook een kostenreductie op. En dan heb ik het niet alleen over de abonnementskosten, maar ook over het aanleggen van de infrastructuur. Wat denk je wat het kost om al die kabels aan te leggen?”

Van de mobiele telefonie is het nog maar een kleine stap naar internettelefoneren en op termijn naar mobiel internet. Van der Baan: “Wat dat betreft is er nog veel mogelijk.” Maar, zo voegt hij er aan toe: “Bedrijfsvoering is er in de eerste plaats om in algemene en brede zin ondersteuning te geven aan de organisatie. Ons doel is om goede voorwaarden onder acceptabele condities in de exploitatie van de organisatie te hebben en te houden. Vandaar dat we werken aan vaste procedures en duidelijkheid. Op die manier weten mensen waar ze aan toe zijn. Of het nu gaat om de inkoop van kladblokken, de schoonmaak of de telefonie.”

Vooruit blik

Petra Helderma, manager Opvoeding en Ontwikkeling Amsterdam-Noord
Mirjam Vermond, leidinggevende peuterspeelzalen Oud-Zuid
TAAL, LEREN EN LEKKER SPELEN

De Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) is een van de speerpunten van Combiwel. Met erkende methodieken en programma's op maat zorgt Combiwel dat jonge kinderen gerichte aandacht krijgen. "Het accent van alle methodieken ligt op taalinteractie en spelen. Peuters leren op deze manier allerlei vaardigheden."

Combiwel heeft op het ogenblik voorscholen in drie stadsdelen, vertelt Petra Helderma. "We werken op deze scholen met verschillende erkende VVE methodieken. We richten ons daarbij op alle kinderen, maar in het bijzonder de kinderen die een stimulans nodig hebben in de algemene en taalontwikkeling." Mirjam Vermond: "De populatie op de voorscholen is een afspiegeling van de buurt, maar je begrijpt dat de Vondelparkbuurt een hele andere buurt is dan bijvoorbeeld De Pijp of Amsterdam-Noord. Dat uit zich ook in de manier waarop we op de verschillende scholen het ouderbetrokkenheidsprogramma vormgeven dat bij de VVE hoort. Op de meeste locaties zet een oudercontactmedewerker een divers programma neer. Op een aantal voorscholen hebben we een opvoedadviseur op locatie.

Omslag

Sommige voorscholen zijn nieuw gestart, andere zijn omgevormde peuterspeelzalen. "Dat betekent voor de leidsters een hele omslag", vertelt Mirjam. "Ze doen hun werk natuurlijk prima, maar nu moeten ze ineens werken volgens een methodiek, een methodiek die ook nog eens wordt getoetst." Petra: "We werken met vier verschillende methodieken. Al die methodieken zijn gericht op de ontwikkeling van het kind. Daarbij gaat het om de taalontwikkeling, rekenvaardigheid, ruimtelijk inzicht, werken in de groep en de overgang naar de basisschool. Vandaar dat een voorschool onderdeel uitmaakt van een doorlopende leerlijn met groep 1 en 2, de vroegschool." Sommige ouders fronsen hun wenkbrauwen bij een dergelijk programma. Mag een kind niet meer spelen? Mirjam: "Het accent van alle methodieken ligt op het spelen en het aanbieden van zoveel mogelijk taal in een natuurlijke omgeving. Zo leren ze al spelend. We hebben inmiddels enorm veel expertise opgebouwd over de manier waarop peuters leren en hoe ouders daarbij betrokken kunnen worden. Onze leidsters en oudercontactmedewerkers worden allemaal getraind in de methodiek en regelmatig bijgeschoold."

Aansluiting

Er zijn nog geen onderzoeken die onomstreden kunnen aantonen dat voorscholen effect hebben, maar alle ontwikkelingen wijzen erop dat kinderen die de voorschool bezoeken in groep 3 en 4 een beter resultaat bereiken. Hun taalontwikkeling, ruimtelijk inzicht, rekenvaardigheid en sociale ontwikkeling zijn verder dan die van andere kinderen. Petra: "En ouders zijn meer bij hun kinderen betrokken. De voorschool zorgt er namelijk voor dat ouders zich verdiepen in wat het kind doet. De betrokkenheid van de ouders is ook

een belangrijk onderdeel van de methodiek. En dat werkt, in de voorschool gaat het contact tussen ouders en leidsters erg soepel.

Mirjam: “Bij een aantal programma’s krijgen de ouders ook materiaal mee naar huis, zodat ze thuis met het kind kunnen werken. Dat stimuleert ouders en vormt een brug tussen ouders en speelzaal.”

Op maat

Combiwel wil de voorschool uitbreiden en biedt modellen op maat. De traditionele voorschool - in hoeverre je kunt spreken van traditie - bestaat uit een peuterspeelzaal die is gekoppeld aan een basisschool. Hier zitten kinderen in de leeftijd van twee en een half tot vier jaar vier dagdelen per week. Petra: “Combiwel ontwikkelt nu modellen die aansluiten bij de behoefte van de ouders en scholen. We onderzoeken welk model waar nodig is. Zo hebben we nu in Amsterdam-Noord een voorschool die niet is gekoppeld aan een basisschool. Dat is een goede plek waar je als ouder heen kunt als je nog geen keuze voor een basisschool hebt kunnen maken. ” Mirjam: “Verder zijn we bezig met de ‘Voorschool-Light’, waar een gemengde groep kinderen terecht kan die dagdelen de voorschool kunnen bezoeken.” Petra: “We willen zo veel mogelijk kinderen bereiken dus ontwikkelen we modellen die bij de mensen passen. Zo zijn we gestart met het gebruiken van een voorschool-methodiek binnen onze kinderdagverblijven en naschoolse opvang . Ook gaan we de openingstijden van de voorschool op sommige locaties uitbreiden. Dat is voor werkende ouders passender.”

Alle kinderen

Petra: “De voorschool is zo belangrijk. Een kind wordt grotendeels tussen zijn tweede en vierde jaar gevormd. Het is daarom essentieel kinderen een uitdagend aanbod te bieden. Dat doen we op de voorschool. Onze leidsters zijn bijvoorbeeld getraind in het voorlezen aan peuters. Niet alleen de keuze voor het juiste boek maar ook de manier waarop is belangrijk. Ze betrekken de kinderen bij het voorlezen, bijvoorbeeld door te vragen hoe ze denken dat het verhaal zich verder ontwikkelt. Of door te vragen wat ze van het boek vinden. Dat zet ze aan het denken. Heel belangrijk, want de hersenen worden in die periode voor een belangrijk deel gevormd.”

Vooruitblik

Helma Keesom en Cees Fock, projectleider en procesmanager maatschappelijke ontwikkeling De Key WEDERKERIGHEID SLEUTELWOORD BIJ SAMENWERKING MET WONINGCORPORATIES

”Maatschappelijk vastgoed is een vorm van bedrijfsonroerend goed”, zegt Cees Fock. “We regelen het graag. Bij samenwerking met maatschappelijke instellingen gaan we altijd uit van wederkerigheid. We kijken wat we voor elkaar kunnen betekenen.” Helma Keesom en Cees Fock over de kansen van de samenwerking tussen woningcorporaties en welzijn.

”Een voorbeeld”, zegt Fock. “Vorige week sprak ik met de directeur van een instelling voor geestelijke gezondheidszorg. Ze hebben daar tien cliënten op een afdeling die op zich naar huis kunnen, maar voor wie geen goede ‘embedding’ in de wijk is. Daar zie ik mogelijkheden voor samenwerking. Wij hebben de kennis van huisvesting en kunnen daar voor zorgen. Combiwel kent de wijken en kan voor ‘embedding’ zorgen, onder andere door het in-scha-kelen van de professionele en sociale netwerken.”

Leerwerk

Zo zijn er genoeg andere voorbeelden, zoals leerwerktrajecten, buurtbeheer en de wooncontainerfabriek van De Key. Steeds vaker weten welzijn en woningcorporaties elkaar te vinden. Fock: “Door samenwerking kunnen we maatschappelijke vraagstukken beter aanpakken en de leefbaarheid in de buurt verbeteren.” Vandaar dat De Key de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling startte, waar Fock en Keesom werken. Beiden waren - niet toevallig - eerder werkzaam in de welzijnssector. Zo was Keesom directeur welzijn en beheer bij de De Community School in De Pijp, de eerste echte brede school in Amsterdam. Fock was directeur van de Bossche welzijnsorganisatie Divers en projectleider westelijk Nederland van het WILL-project (Welzijn Informatie Lokaal en Landelijk is een instrument om eenduidig verantwoording af te kunnen leggen over de levering van welzijnsproducten - red.).

Fock: “Maatschappelijk vastgoed levert een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van buurten. Voor een prettige woonomgeving zijn goede voorzieningen zoals scholen, buurthuizen en gezondheidscentra nodig. We zetten onze kennis en ervaring met het bouwen, onderhouden en beheren van gebouwen graag in voor maatschappelijke instellingen.”

Panden

Het maatschappelijk vastgoed is een van de peilers van een mogelijke samenwerking tussen De Key en Combiwel. “Combiwel heeft panden in diverse stadsdelen. Deze heeft ze deels in eigendom, deels huurt ze deze. Wij willen graag die huisvesting regelen. Al dan niet in multifunctionele gebouwen, zodat Combiwel zich kan richten op haar core business, namelijk het welzijn.”

Keesom: “Daarbij kun je onderdelen van het beheer van de accommodaties overlaten aan mensen die er meer verstand van hebben. Dan heb ik het onder andere over het beheer op strategisch niveau en bijvoorbeeld de planning van het groot onderhoud. De Key kan verder een en ander regelen in de voorwaardenscheppende sfeer, zoals het regelen van huurcontracten met grote gebruikers, centrale inkoop bij leveranciers of de schoonmaak.”

Snottebellen

Keesom: “De Key en Combiwel kunnen ook samenwerken bij het bestrijden van overlast. Onze mensen komen in veel woningen en signaleren soms dat het ergens niet goed gaat, bijvoorbeeld dat de boel vervuult of dat de kinderen met snottebellen rondlopen. Wij kunnen op zo’n moment Combiwel inschakelen. Die kan dan onderzoeken hoe het met het netwerk van het gezin staat, eventueel ondersteuning bieden of hulp zoeken. Op die manier voorkomen we dat problemen uit de hand lopen en de woonoverlast niet meer te hanteren is.”

Fock: “Het vreemde is dat in het protocol woonoverlast het welzijn helemaal niet voorkomt. We nemen eerst preventieve maatregelen. Helpt dat niet, dan komen we met een organisatie voor burenbemiddeling. En als uiterste middel melden we het gezin bij het Meldpunt ‘Zorg en Overlast’. Combiwel komt in dat verhaal niet voor. Er is in het protocol gewoon geen rol voor iets als welzijn bedacht. Het zou goed zijn als we bij het aanpakken van woonoverlast al in een vroeg stadium gaan samenwerken.

Leefbaarheid

Ook op het gebied van leefbaarheid zijn er voor

De Key en Combiwel veel mogelijkheden voor samenwerking. Dat zit al in kleine zaken.

Keesom: “De Key heeft een servicedienst die er bijvoorbeeld voor zorgt dat mensen die slecht ter been zijn een steun in het toilet krijgen. In sommige wijken is deze taak overgedragen aan de buurtconciërges van Combiwel. Deze mensen hebben namelijk ook tijd voor een praatje met de mensen en kunnen zondig snel maatschappelijke dienstverlening inschakelen.” Leefbaarheid zit ook in zaken als de aanpak van de pleinen, beheer van portieken, onderhoud van het openbaar groen. Zaken die allemaal bijdragen aan het woongenot. Fock: “Wij zijn verantwoordelijk voor het woongenot van mensen. Dat moeten we dan ook waarmaken. Als mensen met plezier wonen, blijven ze ook langer ergens wonen en dat is goed voor de sociale cohesie.”

Wederkerigheid

Wederkerigheid blijft het sleutelwoord. Zowel De Key als Combiwel moeten beter worden van de samenwerking. Fock: “Dat betekent dat wij de huisvesting regelen en dat Combiwel ons daarvoor betaalt. Maar het betekent ook dat we Combiwel in kunnen schakelen bij woonoverlast en het verbeteren van de leefbaarheid. En daar moet ook weer een en ander tegenover staan. Ik denk dat we al die zaken moeten uitwerken in een raamovereenkomst.”

Vooruitblik

Annemiek Verhoogt, manager Zorg en Maatschappelijke dienstverlening 'TERUG NAAR DE 'NATUURLIJKHEID' IN ZORG EN WELZIJN'

Een integraal aanbod van zorg en welzijn. Dat wil Combiwel mensen bieden. "En dat willen we bij de mensen thuisbrengen", zegt Annemiek Verhoogt. "Vanuit een buurtteam dat de buurt en de mensen kent."

"Het gewone en alledaagse moet weer gewoon en alledaags worden." Annemiek Verhoogt bedoelt daarmee dat mensen die zorg nodig hebben dit ook zonder problemen moeten kunnen krijgen. "Als je zelf geen boodschappen kunt halen, moet je niet bij een organisatie aankloppen maar moet je een beroep kunnen doen op een vrijwilliger uit de buurt. Mensen bij wie een lamp stuk gaat, moeten gewoon een buurtconciërge om hulp kunnen vragen zodat ze niet in het donker hoeven te wachten tot er toevallig een keer iemand op bezoek komt."

Basispakket

De Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning - red.) wil aanvullende diensten op maat bieden die mensen in de naaste omgeving niet kunnen bieden", legt Annemiek uit. "Dat betekent dat je deze mensen bijvoorbeeld thuiszorg, thuisadministratie en een klussendienst moet kunnen bieden. Op die manier zorg je ervoor dat ze deel kunnen blijven nemen aan de samenleving, dat ze zich prettiger voelen en dat ze langer zelfstandig blijven wonen. Combiwel biedt nu al enkele van deze diensten die hier naadloos in passen, zoals de preventieve huisbezoeken, de klussendienst en de thuisadministratie. We willen nu op lokaal niveau samenwerken met zorgaanbieders zodat we in elke buurt een totaalpakket aan zorg en welzijn kunnen bieden: van thuiszorg tot een klein klusje, van woningaanpassingen tot begeleiding naar het ziekenhuis." Combiwel kiest bewust voor samenwerking met zorginstellingen. Annemiek: "Laten wij datgene bieden waar we goed in zijn en samenwerken met een organisatie die goed is in zorgetaken. Op die manier kunnen beide organisaties elkaar versterken."

Natuurlijkheid

Dat totaalpakket aan zorg en welzijn wil Annemiek zo dicht mogelijk bij de mensen brengen. "De buurt-teams moeten de 'natuurlijkheid' in de zorg terugbrengen. Het moet niet zo zijn dat je een anonieme organisatie moet bellen als je lamp stuk is, vervolgens op een wachtlijst komt waarna drie weken later eens iemand langs komt. Je belt gewoon iemand van het buurtteam die je persoonlijk kent en die er vervolgens voor zorgt dat er dezelfde dag nog iemand komt."

"We willen daarom het liefst samenwerken met een zorginstelling die zich wil richten op het leveren van zorg op lokaal niveau", vervolgt Annemieke. "We willen geen grote instelling waarbij de klant een anoniem nummer is. Het idee van het werken in een buurtteam is juist dat de leden daarvan elkaar informatie doorgeven. Als iemand van de klussendienst thuis komt en signaleert dat het huis vervuilt, kan deze de thuiszorg informeren. Als iemand van de thuiszorg merkt dat de deur stuk is, kan deze de

klussendienst informeren. Kortom, we willen werken met een team dat dicht bij de mensen staat, dat toegankelijk is en waar mensen het prettig vinden om te komen. Maar tegelijk willen we mensen niet datgene uit handen nemen wat ze zelf kunnen. Daarom zullen we ook vragen of de buurman niet langs kan komen voor een klusje of dat de zoon geen boodschappen kan doen.”

Vrijwilligers

Dat klinkt mooi, maar hoe moet die natuurlijkheid gestalte krijgen? Annemiek ziet hierin een belangrijke rol voor de vrijwilligers. “We moeten niet als professional alles willen doen. We moeten mensen mobiliseren in een soort vrijwillige hulpdienst, bijvoorbeeld om weer voor elkaar een boodschap te doen. Ik vind dat we gebruik moeten maken van de krachten in een wijk, zoals dat bijvoorbeeld gebeurde met het project ‘Geef Het Door’ (zie bladzijde 42 – red.). Vrijwilligers kunnen gebruik maken van hun netwerk. Zij hebben de contacten en daardoor een makkelijker ingang bij mensen. Daarmee versterk je de sociale infrastructuur en de maatschappelijke samenhang in een buurt. Dat maakt dat mensen zich weer prettig voelen. Tegelijk ontwikkelen de vrijwilligers zichzelf ook. Het mes snijdt dus aan twee kanten.”

Preventie

“We leggen nu preventieve huisbezoeken af bij mensen vanaf 75 jaar”, stelt Annemiek. “Dat gebeurt vanuit de wijkposten. We willen in Zuid en West die leeftijdsgrens verlagen naar 65 jaar. Die huisbezoeken hebben namelijk een belangrijke signalerende werking. Je kunt kijken of mensen een netwerk hebben waarop ze terug kunnen vallen en of ze extra zorg nodig hebben. We willen ons hierbij in eerste instantie speciaal richten op mensen uit een andere cultuur. In deze groep zitten namelijk relatief veel mensen met een wat minder goede gezondheid. Ze leven vaak wat geïsoleerder en zijn wat minder bekend met de mogelijkheden. Het bezoeken van deze groep mensen zien we als een belangrijke eerste stap.” Maar er zijn meer plannen. Annemieke: “Verder willen we in samenwerking met Pantar (organisatie die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleidt op weg naar werk - red.) de wijkklussendienst uitbreiden. We kunnen dan meer doen en ons aanbod uitbreiden met bijvoorbeeld het schilderen van een kamer, het verhuizen van iemand, het aanpakken van een tuin of het verhogen van een stoep bij iemand in een rolstoel.”

Vooruitblik

Cisca Koldewijn, leidinggevende Jongerenwerk Osdorp/Slotervaart en Erwin Remy, leidinggevende Sportbuurtwerk‘ EEN SCHOOL IS MEER DAN ALLEEN EEN SCHOOL’

”Meer aandacht voor het inlopen van achterstanden, oriëntatie op de toekomst en structureren van de vrije tijd.” Dat wil het Calvijn met Junior College bereiken met een brede school. Op zich niets bijzonders, maar het Calvijn met Junior College is een VMBO-school en brede scholen zijn in het voortgezet onderwijs nog uitzonderlijk. ”Eigenlijk weten we nog bar weinig van elkaar”, zegt Erwin Remy. “Het Voortgezet Onderwijs en Welzijn hebben elk een eigen cultuur en in het begin moesten we elkaar een beetje aftasten. Tóch denk ik dat er voldoende terreinen zijn waarop we elkaar kunnen versterken.”

Calvijn met Junior College in Amsterdam-Slotervaart heeft al twee jaar een brede schoolcoördinator. “Ze hebben ook al enkele jaren trajecten binnen schooltijd”, vertelt Remy, “zoals Topscore, Clickfl, theater en muziek. Dat wil de school nu uitbreiden met buitenschoolse activiteiten. Voordeel daarvan is dat de jongeren op een meer vrijblijvende manier kennis kunnen maken met activiteiten omdat ze geen prestatie hoeven te leveren.” Koldewijn: “Calvijn wil ook een buurtschool zijn waar mensen uit de buurt welkom zijn. Ze vinden dat een school meer moet zijn dan alleen een school.”

Projectgroep

Calvijn startte een projectgroep voor de brede school, waarin onder andere Combiwel en het Stadsdeel participeerden. Directe aanleiding voor het starten van de projectgroep was de nieuwbouw van de school. De projectgroep begon met een eerste verkenning en stelde een gezamenlijke doelstelling en gezamenlijke uitgangspunten op.

Op dit moment staat alles even op een laag pitje, omdat Calvijn nog moet starten met de nieuwbouw.

Calvijn met Junior College biedt basisberoepsonderwijs en kaderberoepsonderwijs, de laagste twee niveaus van het VMBO. Veel van de leerlingen hebben een leerachterstand of sociaal emotionele problematiek. Leerlingen hebben veelal een achterstandspositie, zo meldt de school: “De kinderen komen voor 96 procent uit Turkse en Marokkaanse gezinnen, de overige vier procent bestaat hoofdzakelijk uit Surinaamse leerlingen. De meerderheid van de kinderen heeft grote leerachterstanden op taal- en rekengebied. Een substantieel deel van de leerlingen die binnenkomen in de eerste klas hebben een laag IQ. Het zorgteam van de school ervaart een toename van de zwaardere gedragsproblemen.”

Doelgroep

“Deze doelgroep maakt de brede school in het Calvijn voor ons interessant”, vertelt Remy. “Het is namelijk één van de doelgroepen waar Combiwel/KansWeb zich op richt. Belangrijk voordeel daarbij is dat het merendeel van de leerlingen van het Calvijn uit de buurt komen, zodat we ook buurtgericht kunnen werken.”

Koldewijn: “Het Calvijn is daarmee een belangrijke vindplaats voor de doelgroep van het jongerenwerk. Normaal gesproken zijn leerlingen in het voortgezet onderwijs voor het

welzijnswerk moeilijk te bereiken.” Remy: “Kinderen in de leeftijd van de basisschool vind je nog op pleintjes. Als ze ouder worden komen ze in gesloten kring bijeen en zijn ze voor ons moeilijker te benaderen. Dat geldt zeker voor meisjes, als ze al buiten mogen komen.”

Koldewijn denkt via de brede school ook andere jongeren uit de buurt te bereiken: “Het jongerenwerk in Slotervaart moest zich nogal behelpen wat betreft de accommodaties die er voor het jongerenwerk beschikbaar zijn. En als ik zie wat scholen te bieden hebben, valt mijn mond soms open van verbazing. Ik denk dat alle jongeren uit de buurt daarvan kunnen profiteren en het maakt het voor het jongerenwerk makkelijker ze vast te houden.” Remy: “De brede school is op die manier ook voor het sportbuurtwerk buitengewoon interessant. We kunnen namelijk de school- en buurtjeugd gezamenlijk een sportprogramma aanbieden, zoals we dat nu al doen met ‘Een leuke schooldag’ op de basisschool. Sporten als judo kunnen we ook op het voortgezet onderwijs aanbieden.”

Bescheiden begin

De Brede School op het Calvijn met Junior College kan een bescheiden begin worden van een intensievere samenwerking tussen Welzijn en Onderwijs. Ook elders groeit die behoefte. Koldewijn: “Een van onze jongerencentra - The Basement - is gevestigd onder het TEC College. De nieuwe directeur van dat college wil graag samen met Combiwel activiteiten ontwikkelen. Het is weliswaar een heel andere school dan het Calvijn, maar ook een school die wordt bezocht door jongeren uit onze doelgroep.

We gaan nu in eerste instantie op incidentele basis samenwerken.”

Remy ziet ondertussen al meer mogelijkheden. “We beginnen met jongerenwerk en sport, maar op termijn kunnen we ook andere onderdelen van ‘Een Leuke Schooldag’ aanbieden, zoals kunst en muziek. Ik denk dat we de brede school op het voortgezet onderwijs kunnen uitbreiden op een manier dat jongeren daar hun talenten kunnen ontwikkelen. En wie weet komen we ooit met een vorm van praktijkschool. Neem het BOS-project (project waarbij jongeren worden opgeleid tot buurtsportwerker - red.). Dat kunnen we toch prima uitvoeren in dit verband.”

Centrale afdelingen

Bedrijfsbureau Combiwel	Wibautstraat 129	1091 GL	5754700
Kinderopvang Combiwel/KindWeb			

Buurt- en activiteitencentra

Activiteitencentrum Argo	Argonautenstraat 13	1076 KJ	6796017
Buurtcentrum Cascade	1e Schinkelstraat 40	1075 TZ	6737766
MFC Coenen-Lydia	Roelof Hartplein 2	1071 T	6629497
Buurtcentrum 't Cremer	J. J. Cremerplein 27 A	1054 TH	4891158
Buurtcentrum De Driehoek	Waddenweg 116	1025 PK	6361057
Buurtcentrum De Evenaar	Kometensingel 189	1033 BE	6315941
Het Fijnhout	Lootsstraat 37-39	1053 NV	6184768
Buurtcentrum De Gouwe	Alkmaarstraat 12	1024 TT	6369544
Fijnhout Theater	Lootsstraat 37-39	1053 NV	6832493
Buurtcentrum De Havelaar	D. Dekkerstraat 2	1053 SX	6890711
Buurtcentrum De Meeuw	Motorwal 300	1021 PH	6323845
Buurtcentrum Olympus	Hygiëaplein 10	1076 RT	6796825
Buurtcentrum Ons Huis	Papaverhoek 9	1032 JZ	6361490
Buurtcentrum De Pijp	2e v.d. Helststraat 66	1072 PG	5709640
Buurtcentrum Quellijn	Quellijnstraat 62-66	1072 XV	6620667
Buurtcentrum De Rietwijker	Parlevinker 9	1034 PX	6331337
Buurtcentrum 't Zwanemeer	Beemsterstraat 491	1024 BE	6367334
Het Jan van der Heijdenhuis	2e J. v.d. Heijdenstraat 75	1074 XR	6762986

Jongerenwerk

Activiteitencentrum Cinetol	Tolstraat 182	1074 VM	6732451
Jongerenvereniging Oportuna	Marius Bauerstraat 36c	1062 AR	6695268
Jongerencentrum Paradoks	Noorderakerweg 2	1069 PC	6673888
Jongerenwerk Zuid	Hygiëaplein 10	1076 RT	5730860
Jongerenwerk Zuid (Fit-in)	A. Neuhuysstraat 35	1058 SE	6693108
Ambulant meidenwerk	Noorderakerweg 2	1069 PC	6103715
Jongerencentrum Basement/streetwise	Vlaardingenvlaan 25	1062 HM	6151219
Jongerenwerk Gein	P.A. Nieuwlandhof 99	1106 RL	
Sportsscouts	Noorderakerweg 2	1069 PC	6103715

Activiteiten in brede school verband

Basisschool St. J.de Doper	Poeldijkstraat 255	1059 VL	4080513
Basisschool Prof. Einstein	Voorburgstraat 258		3467070
Jan van der Heijdenhuis	1e J. v.d. Heijdenstr 75-77	1074 XR	6648670
Basisschool el Kadisia	Joh. Hilverdinkstraat 26/28	1061 VA	6138648
Basisschool Ru Paré	Chris Lebeaustraat 4	1062 DC	6152400
Kinkerbuurt	Borgerstraat 109	1053 PE	6125529

Sportbuurtwerk

Sportbuurtwerk Oud-West	Borgerstraat 109	1053 PE	6126264
Sportbuurtwerk De Pijp	L. Ansinghstraat 88	1072 RD	4701460

Speeltuinen

Speeltuin Bilderdijkpark	Bilderdijkpark 10	1052 SB	6166002
Speeltuin De Bockesprong	T. de Bockstraat 416	1058 PA	0648316561
Speeltuin Henrick de Keyser	H. de Keyserplein t/o 6	1073 SX	6724058
Speeltuin Olympia	Donarstraat 2	1076 CB	6717114

Opvoedingsondersteuning

Opvoedpunt Oud-West	Brederodestraat 108	1054 VH	6899221
Opvoedpunt Zuid	Hygiëaplein 10	1076 RT	5730861
Ouder-en-Kindcentrum	Amstelveenseweg 122	1075 XL	6169276
Opvoedpunt De Pijp	H. de Keyserstraat 14	1073 TH	4715492

Buurtbeheer

Wijkservicepunt Ruysdaelkade	Ruysdaelkade 163	1072 AS	6720538
Wijkservicepunt Smaragd	Smaragdplein 3-5	1074 HA	0614066536

Maatschappelijke dienstverlening

Sociaal raadslieden	2e v.d. Helststraat 66	1072 PG	5709640
Maatschappelijk werk	2e v.d. Helststraat 66	1072 PG	5709640
AOC De Pijp	Quellijnstraat 62-66	1072 XV	6624754
AOC Noord	Waddenweg 116	1025 PX	6361959

Dienstverlening voor ouderen

Wijkpost De Pijp	Ferdinand Bolstraat 321	1072 MA	5709640
MOC De Ontmoeting	Servaes Noutsstraat 101	1074 ED	6760601
Klussendienst De Pijp	Lutmastraat 61 A	1073 GN	6792322
Ouderenconciërges Oud-West	J. van Lennepstraat 305 C	1053 JH	6834302
Servicepunt Da Costa	Kinkerstraat 42	1053 DX	6166931
Servicepunt Kinkerbuurt	Douwes Dekkerstraat 2	1053 SX	6890711
Brahmshof	Brahmsstraat 32	1077 HJ	4708585
MOC De Ontmoeting OW	Borgerstraat 45	1053 PB	4897691
Wijkpost Oud-West	Borgerstraat 45	1053 PB	6838542
Huis van de Buurt	Borgerstraat 45	1053 PB	6831151

Kinderdagverblijven

Beertje Pippeloentje	Rustenburgerstraat 341-343	1072 GS	6760280
Borgheem	Nicolaas Beetsstraat 82	1053 RP	6161628
De Belhamel	Ter Haarstraat 15	1053 LH	6853087
Doenja	Pieter Aertszstraat 106	1074 VT	6645477
Femina Muller	Ruysdaelkade 215	1072 AW	6799384
't Gansje	Bijlmerdreef 1289	1103 TV	5797900
De Gouden Koets	G. Doustraat 175-177	1073 VW	7510670
Inimini	Saxenburgerdwardsstraat 6	1054 KS	6839293
De Speeltoren	Lizzy Ansinghstraat 84	1072 RD	6711288
Tamara	1e Helmersstraat 263	1054 DZ	6186726

De Tettertjes	Da Costakade 148	1053 XC	6189074
Vlinderboom	Nicolaas Beetsstraat 40	1053 RM	6127613
Wereldkind	Hisgenpad 15	1025 WK	6353672
Willementje	Pesthuislaan 77	1054 RJ	6169383

Naschoolse opvang

Apenstaartje	Wilhelminastraat 193	1054 WE	6167993
De Banne	Parlevinkerpad 15	1034 PX	4923366
Bongerd (tijdelijk adres)	Boomgaardlaan 102	1036 KJ	06-17890494
Borgheem	Nicolaas Beetsstraat 82	1053 RP	4895484
Draaimolen/ Pretmolen/Windmolen	Molenwijk 3a	1035 EE	6314737
De Hoepel	2e J.v.d. Heijdenstraat 75-77	1074 XR	6648670
Hygiëa	Hygiëaplein 40	1076 RW	06-41262483
Iduna	Karel du Jardinstraat 74	1073 TE	6643886
Iris	Hygiëaplein 51	1076 RS	6797415
Kankantrie	1e Schinkelstraat 40	1075 TZ	6723246
De Kikkert	Schimmelstraat 14 A-B	1053 TE	6898753
Kinkerbuurt 1	Borgerstraat 109	1053 PE	6125529
Kinkerbuurt 2	Borgerstraat 109	1053 PE	4124786
De Klimmers	Azaleastraat 21	1032 BT	6368787
De Kwabbernoot	Parlevinker 9	1034 PX	6311527
Landsmeer Augustinus	De Gouwe 21	1121 GC	4827042
Leonardo da Vinci	Nassaukade 342a	1053 LW	6839110
Marimba	Bronckhorststraat 3	1071 WL	6739608
De Nachtegaal/Condor	Nachtegaalstraat 157	1021 EZ	6326697
Nogal Wiedus	Wingerdweg 260 A	1032 AN	6371888
Olympia	Stadionkade 113 C	1076 BN	6751735
Olympus	Hygiëaplein 10	1076 RT	06-14334487
Papatya	Albert Neuhuysstraat 35	1058 SE	6698949
Piratenschip	Parlevinker 11	1034 PX	6311527
Regenboog	Slootdorpstraat 140	1024 JJ	3370880
Tamara	1e Helmersstraat 263	1054 DZ	4893229
Titiaan	Titiaanstraat 24	1077 RH	6737159
't Twiske	Pandorinastraat 7a	1035 VR	4924986
De Veldert	Fred. Roeskestraat 71 F	1076 EC	6462997
Vlinderboom	Nicolaastbeetstraat 40	1053 RM	06-14337492
Weidevogel	Dorpsweg 31 Ransdorp	1028 BK	4904651
De Zeester	Zilverberg 68a	1025 CJ	6322872
Zeppelin	P. de Hoochstraat 80	1071 EJ	6756518
Zweinstein	Het Breed 16	1025 KD	6368440

Peuterspeelzalen

1e Openluchtschool	Cliostraat 40	1077 KJ	6799012
2e Openluchtschool	Fred. Roeskestraat 76	1076 ED	6761423
Amsterdamse Montessori	A. Dürerstraat 36	1077 MA	4700566
Draaimolen	Molenwijk 3a	1035 EE	6314737

Drempel	Ribesstraat 15	1032 JR	6370889
Impe Dimpe	Hondecoeterstraat 6	1071 LR	4705387
Klavertje Vier	Eudorinastraat 7	1035 VE	4924986
Kleine Gansjes	Monnickendamplantsoen 12a	1023 EL	6326719
Kwetternest	Alb. Neuhuysstraat 35	1058 SE	6151323
Olleke Bolleke	Kometensingel 52-54	1033 BW	6316364
Het Peetertje	Richard Holstraat 8	1071 SM	6798244
Het Piepkuiken	Floris Versterstraat 10	1058 JM	6175243
Rosa	Varenweg 2	1031 CB	06 20290948
Het Speelhol	Oranje Nassaulaan 4	1075 AN	6794056
De Torteltuif	Brederodestraat 108	1054 VH	6834327
Villa Kakelbont	Kometensingel 189	1033 BE	3372206
Vrijbuitertjes	Dorpsstraat 40	1028 BE	4904848
De Vuurvogel	Bronckhorststraat 3	1071 WL	6721179

Peuterspeelzaal met voorscholprogramma

Kwebbelaartjes	Rode Kruisstraat 10	1025 KN	6365495
Lapjeskat	Parlevinker 9	1034 PX	6310693
Nachtegaal	Nachtegaalstraat 157	1021 EZ	6326697
Zeester	Zilverberg 68 a	1025 CJ	6322872
Zwanenmeer	Beemsterstraat 491	1024 BE	6367334

Voorscholen

Amstelmeer/Dikkertje Dap	Balgzandstraat 109	1024 JA	6366405
Balibar	Rustenburgerstraat 236	1073 GK	4714765
Berkelier	Wildrijkstraat 2	1024 CL	6369060
De Blauwe Reiger	Stadionkade 113 B	1076 BN	6707502
Borre	1e Jan v.d. Heijdenstraat 161	1072 TS	6790918
Botteloef	Overslag 1	1034 RR	6317184
Buikslotermeer	p/a 't Breed 16	1025 KD	6365847
Dikkie Dik	Rustenburgerstraat 246	1073 GK	3640076
Dorus Rijkers	Tjalkstraat 17	1034 HT	4923777
Dribbel	Rustenburgerstraat 246	1073 GK	3640076
Haas Huppel	2e van der Helststraat 66	1072 PG	5709640
De Hommel	Stadionkade 113 A	1076 BN	6712747
IJdoorn	Werengouw 83	1024 NN	4940675
IJkleintjes	Ged. Insteekhaven 85	1021 RA	6341046
Kinderboom	Adelaarsweg 113	1021 BZ	4940798
Kinkerbuurt groep Groen	Borgerstraat 109	1053 PE	6835600
Kinkerbuurt groep Rood	Borgerstraat 109	1053 PE	6891810
Klimop	Varenweg 6	1031 CB	0610411679
Klimop locatie Azalea	Azelestraat 19-21	1032 BT	6368787
Koko	1e Jan v.d. Heijdenstraat 161	1072 TS	6791476
Krijtmolen	Molenwijk 8	1035 EE	6319120
Mgr. Bekkers	Beemsterstraat 526	1024 BV	6370194
Montessori Boven 't IJ	Kampina 5	1025 DD	6371194

Noah (As-Seddieq)	Dijkmanshuizenstraat 119	1024 JA	6370205
Oranje Nassau	Ribesstraat 13-15	1032 JR	6370889
Piramide	Houdringe 2	1025 BA	6372967
Poolster	Plejadenvlein 40	1033 BE	4920287
De Regenboog	Lutmastraat 81	1073 GP	4701638
Rosa	Varenweg 2	1031 CB	6368726
Speeldoos	2° Jan v/d Heijdenstr 75-77	1074 XR	6648670
Toeti	Nassaukade 432a	1053 LW	6892235
Vierwindstreken	Parlevinkerpad 15	1034 PX	4923020
't Vlindertje	Nicolaas Beetsstraat 39-40	1053 RJ	6127613
Vogelnestje	Mussenstraat 26	1021 CS	4942096
Het Vondeltje	Pieter Langendijkstraat 44	1054 ZB	4893723
Waldemar	Quellijnstraat 62-66	1072 XV	6620667
Het Winterkoninkje	Hasebroekstraat 113	1053 CS	0641731963
Wiplala	Pieter Langendijkstraat 44	1054 ZB	4895893
Montessori Boven 't IJ	Kampina 5	1025 DD	6371194

Speel-o-theken

Plexat	Brederodestraat 108	1074 VH	6187844
Het Quellijn	Quellijnstraat 62-66	1072 XV	6620667
De Speelhoek	Hygiëavlein 10	1076 RT	6796825

Overig

Combitaal	Wibautstraat 129	1091 GL	5754700
Taalwijzer Oud-Zuid	Lutmastraat 81	1073 GP	4709122
Taalwijzer ZuiderAmstel	Lutmastraat 81	1073 GP	4709122
Taalwijzer Westerpark	Lutmastraat 81	1073 GP	4709122
Kamers met Kansen	Wibautstraat 129	1091 GL	5754700